

DELOVNO VZDUŠJE PRED PRAZNIKOM

20. obletnico osvoboditve Zgornje Savinjske doline, ki bo letos potekala v izredno svečanem vzdušju, je razgibala občane mozirske občine tudi k povečani ustvarjalni vni. Verjetno ne bo kraja v tej komuni, ki bi za praznik ne pripravljala vsaj nekaj, kar bo imelo koristen odraz v življenju občanov tudi potem, ko bo slovesnost praznika že mimo.

Tako na primer občani v Smartnem ob Dreti modernizirajo ceste v naselju. Poseben odbor je že lani začel zbirati sredstva. Pred kratkim pa je cestno podjetje iz Celja začelo asfaltirati cestišče v skupni dolžini enega kilometra in 800 metrov. Za ta dela bodo porabili 20 milijonov dinarjev. Veliko sredstev so zbrali občani; 5 milijonov samo s prispevanim lesom. Ostalih 15 milijonov so prispevali: občinska skupščina, delovne organizacije, cestni sklad in cestno podjetje.

Cesta skozi Smartno ob Dreti bo izročena svojemu namenu na praznik osvoboditve 12. septembra.

Podobno pridobitev bodo ob prazniku dobili občani v Gornjem gradu, kjer bodo odprli novo samopostrežno trgovino. Investitor za tak sodoben trgovski objekt je »Merkator« iz Ljubljane, ki pa namerava prihodnje leto urediti še specializirano trgovino za tehnične predmete in pohištvo.

Ta dva primera zgovorno pričata, da bo 20. obletnica osvoboditve Gornje Savinjske doline praznovana tudi z mnogimi delovnimi zmagami.

POD PLANOM

Na nedavnem plenumu občinskega odbora Socialistične zveze v Velenju so razpravljali o polletnem doseganju družbenega plana. Letos je namreč prav v velenjski občini zaškripalo, saj kaže izpolnjevanje sprejetih nalog le okrog 93-odstotno uresničitev. Pri tem največ botrujejo objektivne težave rudnika lignita, ki se še vedno bori za novo delovno silo. Odpovedala pa je tudi tovarna usnja, ki se je znašla na repu, pa tudi preselitev tovarne gospodinske opreme prav tako vpliva na nižjo realizacijo.

Kaže, da bo drugo polletje vsaj za spoznanje boljše. Zato so na plenumu sklenili, da morajo v sleherni gospodarski organizaciji temeljito preučiti vzroke izpadov in vztrajati, da dosežejo obveze, ki so si jih zadali.

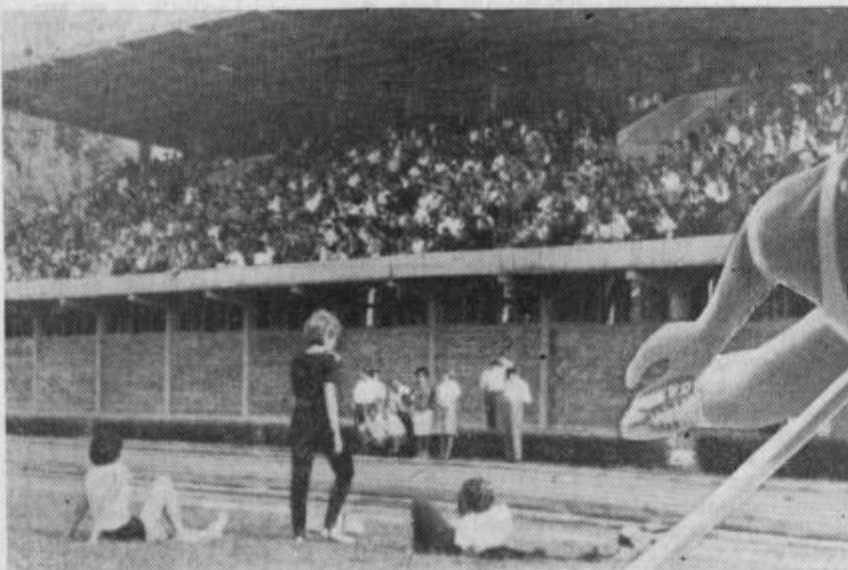
Odmev na dogodek pred 60. leti

Nedeljski internacionalni miting v Celju je bil posvečen šestdesetletnici prvega samostojnega atletskega tekmovanja v Celju. To tekmovanje je bilo 1904. leta na prostoru ob sedanjih Gregorčičevi ulici, na prostoru, kjer stoji sedaj poslopje občinske skupščine. Od tega prvega tekmovanja, na katerem so tekmovali le v

sedmih disciplinah, smo lahko v Celju videli že vrsto dobrih atletskih prireditev. K nam, v mesto atletike, so prihajali znani atleti z vsega sveta, naši nasledniki Matije Benčana pa so ponesli slavo celjskega Kladivarja daleč izven meja naše domovine, na vse kontinente. Iz pešice nekdanjih tekmovalcev, ki so nasto-

pili na prvih tekmovanjih, je sedaj zrasel močan atletski kolektiv, ki ni le sposoben nastopiti in zmagovati, ampak tudi organizirati velika tekmovanja, kakor je bil ta predolimpijski miting, ki popularizirajo kraljico športa.

Prenovljen stadion in nova tribuna za gledalce naj opravita svoje. Sta-

TUDI SROT POJDE V TOKIO

Izbirne tekme orodnih telovadcev za sestavo jugoslovanske vrste, ki bo nastopila na letošnjih olimpijskih igrah v glavnem mestu Japonske, so končane. S tem pa so znana tudi imena telovadcev, ki se bodo borili ne samo za najboljšo uvrstitev vrste, marveč ki bodo tudi pomagali Miru Cerarju za najboljši plasman med posamezniki. Nazadnje se je med olimpijske reprezen-

tante uvrstil tudi Tine Srot, ki na prvih izbirnih tekmah ni kazal prevelike forme. Na zadnji preizkušnji v Ljubljani pa se je uvrstil na zašlužno in njemu edino ustrezno drugo mesto za Cerarjem ter pred vsemi ostalimi, kot so Petrovič, Brodnik, Vidovič, Čaklec in Anič.

Kot pravijo ima letos Tine Srot največ možnosti za boljšo uvrstitev na krogih.

dion naj služi za kvalitetna tekmovanja, tribuna pa naj bo vedno polna kulturne publike, ki bo bodrila tekmovalce, da bodo sposobni doseči še lepše uspehe, da bodo s tem afirmirali športni uspeh socialistične Jugoslavije.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

PLANINA: NEPOZABNO!

Osrednji govor je imel domačin z Dobjega član ZIS dr. JOŽE BRILEJ. V svojem govoru je prikazal težo in hudo predvojno življenje, ko so odhajali ljudje za kruhom, prva leta okupacije in netenja upo-

ra, ki je doživel svoj razmah ob ustanovitvi kozjanskega odreda. Govoril je o številnih žrtvah, o osvobodjenem ozemlju v mejah nemškega rajha, o prvem partizanskem šolstvu na Stajerskem in veliki pre-

CESTA RIMSKE TOPLICE – ZIDANI MOST POTREBNA SO DODATNA SREDSTVA

Dela na odseku »hitre ceste« od Rimskih Toplic do Zidanega mosta napredujejo po programu. Nepredvidene težave povzročajo plazovni tereni, ki zahtevajo večje geološke raziskave. Treba je zagotoviti dodatna sredstva, dosedanja zagotavljajo le delo do meseca septembra. Zaradi težavnega terena ne morejo v za-

dstni meri vključiti mehanizacije. Ze letos bo cesta prevozna.

Celjsko cestno podjetje, ki je prevzelo gradbena dela za odsek tako imenovane »hitre ceste« od Rimskih Toplic do Zidanega mosta se drži predvidenih planov. Zemljiska dela lepo napredujejo, kljub temu, da zaradi težavnosti terenov ne morejo v večji meri vključevati stroje. Svojevstvem problem na tem 6.800 metrov dolgem cestišču predstavljajo zemeljski plazovi, ki jih je treba posebej utrditi s podpornimi zidovi. Dvoje najkritičnejših plazovnih mest je takoj za Rimskimi Toplicami, kjer več metrov široka in preko pet metrov globoka zemljiska plazova ogrožata novo cestišče. Z dodatnimi raziskovalnimi deli so ugotovili, da je treba ves zgornji del plazov odkriti, spodnji del pa dodatno utrditi, kar znatno podraži delo.

Predvidoma bodo izvršili preko 150 tisoč kubičnih metrov izkopov ter približno 40 tisoč kubičnih metrov nasipov. Največji objekt na tem odseku bo vsekakor okrog 30 metrov dolg most pred Zidanim mostom čez Savinjo, katerega bodo začeli graditi v začetku prihodnjega leta. Drugi, težji del gradnje, predstavlja usek pred staro oljarno v steno. Pri izkopih in ostalih delih bodo ustvarili več kot 70 tisoč kubičnih metrov neuporabnih materialov, ki jih bodo morali odvažati v stare usedline.

Pretekli teden je posebna komisija ocenila gospodarske objekte, katere bodo morali odstraniti. Podjetje bo vsem oškodovancem porušene objekte na novo postavila na primernih mestih, kjer bodo funkcionalno služili svojemu namenu. Poseben problem predstavljajo tudi gradbeni materiali, ki jih na tem terenu ni. Tako že sedaj iz Loke pri Zidanem mostu z avtomobili dovažajo gramoz za cementarno.

Po zatrdilih gradbenega vodstva bodo z dodatnimi sredstvi že letos usposobili cestišče toliko, da bo služilo najnujnejšemu prometu. Zaenkrat še ni razčiščen vprašanje cestnega vozlišča pri Zidanem mostu, ker še ni dokončno določeno ali bo novo cestišče zasavsko »hitre« ceste speljano od Zagorja po levem ali desnem bregu Save. Tako še tudi ni določeno, kje bo zgrajen nov most čez Savo, ker že obstoječi v Radečah ne bo mogel služiti intenzivnemu prometu.

J. Sever

obrazbi v povojnih letih obnove. Dejal je, da je Kozjansko še danes tipično kmečko področje, toda bližnja industrijska središča zapostujejo številne ljudi s Kozjanskega. Svojestven napredek pa je ta predel doživel predvsem v kmetijstvu. Razvoj pa s tem ni končan. Marsikaj bo še treba ukreniti. Dodela bo treba spremeniti osnove dosedanjega gospodarjenja, v večji meri razvijati turizem vzporedno z gospodarstvom in se v kmetijstvu orientirati predvsem na živinorejo. To so naloge, ki še čakajo in bodo uresničene, če se homo vanje vključi kot takrat, ko je šlo za našo nacionalno osvoboditev.

Med slavnostnim govorom je skupina borcev pod vodstvom bivšega komandanta odreda Marjana Jerina odnesla venec k spomeniku padlih borcev, talcev in žrtev fašističnega nasilja.

Po svečani proslavi so zaživeli veseli prostori in v borbene pesmi se je vpletal vder smeh, radost in veselje. Vsa Planina je postala eno samo plesišče in ubran pevski zbor, ki je z radostjo v srcu obujal svetle, veličastne spomine.

Klančnik

OD 20. DO 30. AVGUSTA

Okoli 20. do 23. avgusta padavine z ohlادتvijo, v ostalih dneh lepo vreme.

V DANASJNI STEVILKI:

- Komunalni zavod za socialno zavarovanje 66 milijonov presežka.
- Predkongresni prispevek
- Potrdila na zakoniti minimum
- Zakaj ne, kot je treba
- V Rogaški višek sezone
- Oskubljeni gostje
- Gradbeniška avertura za novo študijsko knjižnico
- Partizanska saniteta v Zg. Savinjski dolini
- Delovne organizacije v sistemu izobraževanja
- Kaznovani tatovi iz »KO-NUSA«
- Trije državni rekordi
- Ob vstopu ND »Kladivare« v II. zvezno ligo želimo konstruktivno razpravljati
- Slikanica, humoreska, roman
- Beseda občanov
- Človek človeka človek — ali pa tudi ne
- Borbe s srebrno ptico
- Hiša zaključkov

V PRIHODNJI STEVILKI:

- Smeh pri nas v gosteh
- Saleški razgovori

CELJE, 21. AVGUSTA 1964

St. 33 CENA 20 Leto XVI

Glavni urednik RUDI LEŠNIK
Odgovorni urednik JURE KRASOVEC
List izhaja ob petkih, izdaja in tiska
Casijsko podjetje »Celjski tisk«
nizstvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 3, poštni predal 152, Telefon 24-23.
Tekoči račun: 603-11-1-656. Letna naročnina 1900, polletna 900, četrtletna 250 din.
Izposojništvo 2400.

Zeleno zlato teče

Savinjsko dolino je preplavilo na tisoče obiralcev iz Prekmurja, Medžimurja, hrvatskega Zagorja, Ptujkega polja. Zeleno zlato, kot ga imenujejo domačini, se pretaka v šake; kmalu pa se bo pretakalo iz velikih kadi v steklenice kot rumeno zlato — pivo. Da bi izvedeli, kako kaže letošnji pridelek hmelja in kako poteka njegovo obiranje, smo zaprosili direktorja lastne proizvodnje pri Kmetijskem kombinatu Zalec Vinča Kolenca, za kratek razgovor.

— Ker so bile letošnje vremenske prilike precej ugodne računamo, da bo letina za približno 20 odstotkov boljša od lanske. Pričakovali smo sicer slabši pridelek, toda zadnje deževno vreme je prišlo kot nalašč in zato pričakujemo povprečni donos okrog 1600—1700 kilogramov na hektar, kar je v sedanjih pogojih, ko nasadov ne namakamo, še kar dobro.

— Kako pa poteka obiranje hmelja?

— Z obiranjem smo pričeli 14. avgusta in računamo, da bomo končali do konca meseca. Letos smo uvedli na naših hmeljiščih mehanizirano obiranje. Po dva stroja imamo v Vrbju, Petrovčah, Sempetru, Preboldu in Braslovčah. Vsak stroj obere po 20 hektarjev hmeljišča. Če ne bi bila tehnologija obiranja za nas nova, bi lahko obral vsak stroj 25 hektarjev, tako pa njihove kapacitete še niso popolnoma izkoriščene.

— Koliko obiralcev pa je letos v Savinjski dolini?

— Potrebujemo bi okrog 30 tisoč obiralcev, a jih imamo le okrog 27 tisoč, tako, da bodo nastale pri kooperantih težave pri obiranju. Skušali jih bomo odpraviti z našimi obiralci, ki jih imamo 5000 in s stroji. Težave so tudi zato, ker se je v zadnjih letih temeljito spremenila struktura obiralcev, tako da sedaj prevladujejo otroci in starejši ljudje ter je zato delovni učinek obiranja manjši. Obiralcem smo preskrbeli stanovanja, prehrano ter organizirali zdravstveno službo po obratih.

— Koliko pa je resnice na govoricah, da se pri strojnem obiranju zmanjša donos v naslednjih letih, ker se odreže trto, ko še ni dozorela?

— Čehi, ki že več let obirajo hmelj s stroji trdijo, da se donos zaradi tega ne zmanjša. To smo ugotovili tudi pri našem dvoletnem poskusnem obiranju s strojem. Sicer pa je to še vse skupaj neraziskano in bomo lahko točne ugotovitve povedali šele po par letih. Strojno obiranje bi prav gotovo škodovalo pri eno in dvoletnih nasadih, ki imajo še slabo razvit koreninski sistem, zato te obiramo ročno.

L. Štepančič

Primer, ki naj ne bo osamljen

V zadnjem času lahko zasledujemo vedno večje razumevanje delovnih kolektivov za kvaliteten rast strokovnih kadrov. Samo primer iz cinkarne nam kaže, da je kadrovska komisija delavskega sveta s polnim razumevanjem na široko odprla vrata strokovnjakom. Na zadnji seji so razpisali za šolsko leto 1964/65 kar 48 štipendij na visokih, višjih in srednjih šolah; od tega 18 štipendij na visoki šoli (med njimi kar štiri na ekonomski fakulteti), 2 štipendiji na višji šoli, 23 štipendij na srednjih tehničnih šolah in 5 štipendij na ostalih srednjih šolah.

Marsikaj se bo izboljšalo v našem gospodarstvu, ko bo takšen odnos do kadrovske politike postal vsakodnevna praksa in ne redka slučajnost, ki je vredna omembe.

Kobula do kobule stotaki, tona do tone milijarde.

Zakaj ne, kot je treba

Po ustavnih določilih, ki dovoljujejo gospodarskim organizacijam 42-urni delovni teden po predhodnih analizah in predlogih, ki nazorno nakažejo ekonomsko upravičenost delnega ali popolnega prehoda, je v celjskem okraju prešlo na skrajšan delovnik osem gospodarskih organizacij. Dosedanje analize dela in uspehov teh delovnih organizacij so pokazale pozitivne rezultate, ki se odražajo v povečani delovni storilnosti, v enakomernem porastu osebnih dohodkov in v zmanjšanju poškodb pri delu. Navedene delovne organizacije so z uspehi moralno in materialno upravičile prehode ter tako dosegle velik gospodarski napredek.

Zadnji seji celjske občinske skupščine je bil predložen predlog in analiza pogojev za skrajšan delovni teden lesno-industrijskega kombinata »Savinja« iz Celja. Predlog je bil predložen skupščinskimi organi nekaj dni pred zasedanjem, torej v času, ki ni dovoljeval zadostnih študij predloga. Zato je občinska skupščina predlog začasno odklonila ter materiale predložila posebni komisiji v pretres. Skupščinska komisija, ki je materiale pregledala in analizirala možnost, je predlog ocenila kot ekonomsko upravičljiv ter ga s priporočilom pripravila za pretres občinski skupščini.

To je vse levo in prav. Vendar je

v tem času delavski svet in kolektiv že sprejel sklep o poizkusnem skrajšanem delovnem tedniku ter določil en obrat, ki je v mesecu juliju začel s skrajšanim delovnim tednom, v tem primeru z uvedbo sedemurnega delovnika. Po nepotrjenih vesteh (v kombinatu »Savinja« ne želijo o tem razpravljati, saj je sekretar podjetja začudeno spraševal, zakaj novinarji sprašujejo stvari, ki jih ne brigajo; opomba pisca), pa smo izvedeli, da je poizkusno obračunavanje po skrajšanem delovniku pokazalo dokajšnje uspehe, saj je proizvodnja v stalnem porastu. S prosto uro so izboljšali proizvodni proces, saj je čas pri izmenjavi delovnih izmen racionalno izkoriščen. V istem času namreč uspevajo z vzdrževanjem strojev, tako da je izguba časa minimalna.

Izgleda, da je predlog pozitiven, saj praksa kaže, da je ne samo teoretično, temveč tudi v praksi pozitiven. (Zal podatkov o uspehih ne moremo posredovati, ker nam jih niso želeli povedati; op. pisca) in tako upravičljiv. Cudi nas le, zakaj je kombinat samostojno moralno in ekonomsko začel v nezakonito eksperimentacijo brez pristojnih odobrenj (občinska skupščina, okrajna gospodarska zbornica in republiški sekretariat za delo), ki je predlog celo ocenila kot enega izmed najboljših v okraju? Naveden primer

»SAMOPOSTREŽNA« AKTIVNA

Samopostrežna restavracija v Gaberju je edino podjetje v Celju, ki v glavnem skrbi za prehrano, saj prehrana pri njih znaša 92 odstotkov, medtem ko je pri skoraj vseh drugih gostinskih podjetjih le 40 odstotkov. Prav zato so najbolj občutili podražitev kmetijskih pridelkov. S povečanjem cen mesa, moki in drugim prehranbenim artiklom, bi se morala povečati tudi cena obroka. Vendar se v restavraciji trudijo, da bi cene čimmanj povečale ali pa če je mogoče, da bi ostale enake kot so sedaj. Podražili so močnate jedi in zelenjavo, mesne jedi so pa kljub povečanju cene mesu ostale zaenkrat na enaki ravni.

V samopostrežni restavraciji pripravijo vsak dan povprečno 5 do 6 tisoč obrokov, čeprav je kapaciteta obrata 7 do 8 tisoč obrokov dnevno. Če bodo jeseni prišle pod njihovo oskrbo tudi šole, bodo kapacitete skoraj zasedene. Oskrbovanje IV. osnovne šole s hrano se je namreč izkazalo za zelo uspešno, saj so bili učenci zadovoljni s hrano, kakor tudi z ceno. Tako je dobil dijak kosilo za 120 dinarjev, kar je res poceni.

Kljub tako cenenih hrani, pa samopostrežna restavracija v Gaberju že od lanskega avgusta posluje aktivno in ni več med podjetji, ki so iskala pomoči pri občini. Povečali so tudi osebnih dohodke zaposlenim, tako da sedaj najnižja povprečna plača pre-

sega 30 tisoč dinarjev. K temu jim je seveda veliko pripomogla občina, ki zahteva minimalne dajatve.

Ker se pogosto slišijo pripombe, da je gaberska restavracija preveč oddaljena od mesta, so začeli razmišljati, da bi uredili linijo tudi v prostorih sedanje »Ljudske restavracije«. To je zelo primeren prostor, saj sta kuhinja in jedilni prostor v isti višini in ni nobenih vmesnih stopnic. O tem bo kolektiv »Ljudske restavracije« še razpravljal in odločil.

K. F.

UREJEVANJE

ZIMSKOSPORNEGA CENTRA

Letošnje priprave za zimsko športno sezono ob »Celjski koči« so v polnem teku. Planinci in graditelji hitijo z urejevalnimi deli nove veloslalomске steze. Da bi stezo izboljšali, so nekdanjo poseko razširili in očistili panjev. Podobno stezo urejujejo tudi ob »Svetinski koči«. Pripravljajo tudi načrte za dvoje vlečnic, ki bi uspešno delovali skozi vso sezono.

(B. (nani))

75-LETNICA GAŠILSKEGA DRUŠTVA MOZIRJE

Letos mineva 75 let odkar so v Mozirju ustanovili gašilsko društvo, ki je drugo najstarejše društvo v mozirski občini. Zdaj ima več kot 30 aktivnih članov in članic, vseh članov pa je nad sto. Društveni praznik so praznovali v nedeljo 16. avgusta združeni s praznovanjem stoletnice gašilskih društev. Proslave so se udeležila tudi okoljska društva. Poleg krajskega kulturnega programa, v katerem je sodeloval tudi pevski zbor iz Mozirja, je sledila tudi gašilska vaja. Po proslavi je bila zabava prireditev.

—er

J. Sever

Šentjurska »Moda« - pomembna obrt

Krojaško obrtno podjetje »Moda« v Sentiurju je v prvem polletju doseglo prav lepe uspehe, čeprav ima dokaj težavne delovne pogoje (nemogoči prostori). Z glavnino proizvodnje so vezani na »Toper« Celje (do 80 odstotkov), okrog 10 odstotkov proizvodnje imajo pogodbeno vezano z Zleazarno Store, tovarno dušika v Rušah, s podjetjem »Alpos« in lesno industrijskim podjetjem »Bohor« v Sentiurju. Poleg tega pa opravljajo tudi individualne usluge za bližnjo in daljno okolico Sentiurja.

Prav »Moda« je v šentjurski občini tisto podjetje, ki kar resno rešuje vprašanje zaposlovanja ženske delovne sile. Zaenkrat imajo 80 za-

poslenih, kaže pa, da bodo v kratkem usposobili še okrog 45 delavk.

Čeprav so obrtno podjetje, so se uspeli le nekako približati povprečni plači okrog 30 tisoč dinarjev. Seveda pa je jasno, da so najnižji osebni dohodki na meji, ki ne more biti plačilo za delo.

V zadnjem času si prizadevajo, da bi si uredili sodobne delovne prostore in v ta namen imajo vsaj za obrtno podjetje še kar znosno delitev med skladi in osebnimi dohodki (15:85). To sicer ni najboljše, je pa dovolj, da bodo lahko z lastno udeležbo uresničili svoje zamisli. To pa je uspeh v vrstah obrtnih podjetij.

ALBIN PODJAVORSEK:

Psihologija, ki je doživela že v stari Grčiji mogočen razcvet in je prehodila — v tesni zvezi s filozofijo — vse nadaljnje faze evropske civilizacije, se je prav razmahnila ob uporabi modernih znanstvenih metod, posebno eksperimentalne in matematične metode, v važno sodobno znanost, ki postaja ob čedalje zapletenejših oblikah človeškega življenja tudi vse pomembnejši faktor za posameznika in družbo. Njen pomen je narastel posebno zadnjih petdeset let. Ob rastoči industrializaciji in sledečih ji novih oblikah kulturno-prosvetnega in socialnega življenja ter ob vsem tem potreb po ureditvi ali vsaj urejanju medsebojnih odnosov se je razvila posebno v močno industrializiranih deželah zapada in ZDA, čeprav so se pojavljale temu podobne tendence po reševanju perečih človekovih potreb tudi na vzhodu in po deželah, koder si je gospodarstvo z novimi oblikami kulturno-prosvetnega ter socialnega življenja začelo šele utirati nova pota. Tako psihologija kot znanost ni predstavljala oziroma ne predstavlja samo sistema določenih resnic s področja človekovega duševnega življenja, marveč je pridobivala in še pridobiva čedalje bolj tudi na praktični vrednosti za gospodarsko, kulturno-prosvetno in socialno življenje v obliki

Vprašanja uporabne psihologije

tako imenovane aplikativne ali uporabne psihologije. Da bi se to področje psihologije v interesu človeštva čim skladneje razvijalo in človeštvu služilo, prireajo v določenih časovnih intervalih kongrese za uporabno psihologijo, kakršnega smo imeli v dneh 2. do 8. avgusta 1964 v Ljubljani.

Doslej se je zvrstilo že štirinajst mednarodnih kongresov za uporabno psihologijo; zadnji je bil pred tremi leti v Kjoebenhavnu, prihodnji pa bo leta 1968 v Amsterdamu. S katerih vidikov bi lahko motrili pomembnost ljubljanskega 15. mednarodnega kongresa? Poudarili bi lahko — poleg mnogih drugih — predvsem naslednje momente:

Na tem kongresu so se prvič po drugi svetovni vojni srečali številni psihologi Vzhoda in Zapada, ki so se zbrali na tem mestu zato, da bi manifestirali težnje po znanstveni resnici in prispevali ne le h gospodarskemu, kulturno-prosvetnemu in socialnemu razvoju svojih dežel, ampak tudi k razumevanju in sodelovanju med narodi, ne glede na njih družbeno, in politično ureditev. Jugoslavija oziroma Ljubljana je bila za tako srečanje najprimernejše

področje. Med udeleženci kongresa je bilo več sto univerzitetnih profesorjev in doktorjev znanosti in pomembnih znanstvenikov svetovnega slovesa, od katerih bi navedli predvsem doktorja psihologije, medicine in tehniških ved R. Bonnardela, generalnega sekretarja mednarodnega združenja za uporabno psihologijo ter šefa psihološke službe pri francoski avtomobilski industriji »Peugeot« (ki zaposluje 50.000 ljudi), našega akademika profesorja Bujasa, doktorja Frisbyja, profesorja Leoniteja, starosta jugoslovanskih psihologov ter predsednika našega združenja profesorja Stevanoviča, profesorja Vernona, profesorja Vitelesa, predsednika mednarodnega združenja idr. Otvoritvene slovesnosti dne 2. avgusta se je udeležil tudi starosta slovenskih psihologov in naš učitelj profesor dr. Mihajlo Rostohar, ki uživa drugače zasluženi pokoj na Goleku nad Leskovcem pri Krškem. V množici 1.200 psihologov so bili udeleženci iz 33 držav in razen mnogih znanih imen tudi nešteti skromni in neznanji praktiki, ki so prihiteli v našo lepo Ljubljano, da bi se spoznali s kolegi iz drugih dežel, se pogovorili z njimi o svojem

delu, izmenjali izkušnje in navezali osebne in strokovne stike tudi za nadaljnje sodelovanje. Za vse navedeno je bilo mnogo priložnosti.

Nadaljnja pozitivna pridobitev tega kongresa so bila prizadevanja za premostitev nasprotij med čisto psihološko znanostjo ter uporabno znanostjo. Številna predavanja, referati, razprave ipd. so utrdili misel, da so časi stare psihotehnike minili; ne more biti več razlik med psihološkimi raziskavami v laboratorijih in uporabno psihologijo v praksi, ki je samo posebna oblika kontrole in preverjanja hipotez in rezultatov, a kljub temu nič manj znanstvena kot ona v laboratoriju. Ob vsem tem pa postavljajo življenje, potrebe, praksa v najrazličnejših pojavnih oblikah pred nas nove in nove psihološke probleme, ki jih bomo morali analizirati, raziskovati, reševati.

Slednjič bi bilo treba poudariti še neko značilnost našega kongresa, in sicer prvenstveno ukvarjanje z metodološkimi vprašanji. V zaključnem govoru je predsednik 15. kongresa akademik prof. Bujas to dejstvo še posebno omenil. Poudaril je, kako nezadovoljiva je dandanes še metodologija psiholoških raziskav in da lahko sodelujemo pri napredku družbenega življenja samo, če opiramo svoje delo na preizkušena sredstva. Samo to — je dejal — je lahko zanesljivo jamstvo za resno in plodno prihodnost naše znanosti.

Gradbeniška uvertura za novo študijsko knjižnico

Po dvainpolmesečnem odmoru so znova začeli z intenzivnimi gradbenimi deli nove študijske knjižnice v Celju. Z prvega novembra letos bi moralo biti poslopje dograjeno do tretje faze, to se pravi, da bi moralo stati v surovem stanju. Vendar so z gradbenimi deli po pripravi tehnične dokumentacije in zemeljskih del prenehali zaradi pomanjkanja sredstev ob povečanju stroškov.

VSİ SO MOJI FANTJE

»Nosim že osem križev in zdi se mi, da je danes naš največji dan,« je dejala Antonija Poljanec iz Visoče in ker ji je bilo vroče, je sedla na slavnostni oder. Pa je obzirno pristopil nek tovariš iz vrst kozjanskih borcev in dejal: »Mamica, to je za nastopajočel!»

Antonija Poljanec
Foto: Klančnik

»No, no,« ga je pomirila mamica, »takrat ni bilo večera, da ne bi bili pri nas, pa mi ne bodo zamerili, če bom danes tu sedela.«

»Ze takrat nisem bila več mlada,« je nadaljevala, »in ko so osvobodili Pišce, je padel moj sin Franci. Sedaj vedno grem med njegove tovariše — nič ne zamerite, a zdi se mi, kot da so moji fantje.« Solze so poiskale pot po obrazu trpljenja, v žalosti pa so odsevale srečo.

Novo poslopje študijske knjižnice, ki bo funkcionalno povezovalo staro graščino, (prostore v katerih je muzej), bo s svojo višino in obliko arhitektonsko zaključevalo muzejski trg. V kletnih prostorih bodo delavnice in knjigovoznica ter prostor za centralno kurjavo, pritličje bo po dogovoru uporabljal muzej, prvo in drugo nadstropje pa bo služilo študijski knjižnici. S tem bo študijska knjižnica dobila ustrezne čitalniške in izposojevalniške ter upravne prostore s prepotrebnimi skladišči za 82 tisoč knjig, kolikor jih knjižnica že sedaj poseduje.

Po predvidevanjih bi moralo biti novo poslopje celjske študijske knjižnice dograjeno do začetka 1966. leta. Zaradi podražitve nekaterih gradbenih materialov in uslug, pa so se že letošnija dela za dva meseca zavlekla, ker ni bilo zajamčenih dodatnih sredstev. Tako je sedaj odprto vprašanje, če bo izvajalec (Ingrad) uspel ta čas nadoknaditi šu dograditi poslopje do tretje faze. Po dodelitvi dodatnih sredstev je izvajalec sicer zatrdil, da bodo z deli nadaljevali intenzivneje, vendar je pred vrati jesen, ki bo z deževnimi dnevi z gotovostjo porušila račune.

J. S.

TREM OBRATOM NAGRADE ZA EKSKURZIJE

Izvršni odbor sindikalne podružnice v štorski železarni je po izvršeni analizi volitev v delavske svete ugotovil, da so ob volitvah in drugih delih dosegli največje uspehe elektro obrat, mehanična delavnica in valjar. Na zadnji seji je izvršni odbor podružnice sprejel sklep, da bodo omenjene enote prejele denarne nagrade, ki jih bodo uporabili za poučne ekskurzije in rekreacijo.

J. M.

V ZREČAH NOVA ŠOLA

Po dveletni gradnji nove šole v Zrečah, ki je delno služila že svojemu namenu v preteklem šolskem letu, bodo letos usposobili za šolske potrebe še prvo nadstropje. Drugo nadstropje bo dograjeno predvidoma v prvi polovici prihodnjega leta. Z dograditvijo novih šolskih prostorov bodo v Zrečah rešili problem dosedanjega pomanjkanja šolskih prostorov.

L. V.

(Foto: Klančnik)

Nedelja, 16. avgusta. Višek sezone v Rogaški Slatini. Le z iznajdljivostjo ti uspe, da najdeš prostor v lokalih ali na vrtovih. Reka turistov se preliva po parkih. Predvsem pa preseneča naravnost akrobatska vožnja avtomobilistov, motoristov in celo težko naloženih kamionov, ki ne ozirajo se na omejitve drvoje 60 ali celo več kilometrov med sprehajajočimi. Morda ne bi bilo napak, če bi prisluhnili drastičnemu ukrepu občinskih mož v zdraviliškem kraju Bad Kissingen na Bavarskem. Izglašovali so namreč popolno zaporo prometa v času od 23. do 6. ure zjutraj. Vse več je gostov, ki predčasno zapuščajo hotele v Rogaški Slatini prav zaradi nočnih »avtomobilskih preizkušenj«.

Turistična razstava v Preboldu

Ob dnevu hmeljarjev je turistično društvo v Preboldu organiziralo razstavo o razvoju turizma v Spodnji Savinjski dolini. Med drugim so bile razstavljene nekatere etnografske značilnosti Savinjske doline in razni okraski ter spominčki z narodnimi nošami. Razstavo si je ogledalo veliko število okoliških prebivalcev.

J. Kroflič

V ROGAŠKI VIŠEK SEZONE

ljivosti pri privatnikih, kjer je okrog 300 gostov. Sobota je bila res rekordna, toda že nekaj dni odslavlja po 20 do 30 gostov dnevno.

Direktor Čujež je dejal: »Takole z rokami bi širili prostore, če bi šlo!« ... Nove kapacitete pa so tako oddaljene — časovno namreč!

In kako se počutijo gostje. Zadovoljni so, čeprav imajo številne pripombe. Nikakor jim ni všeč vonjava, ki se razširja od silaže (last obrata kmetijske zadruge Šmarje), vznemirja pa jih tudi mukanje telet, ki imajo »bivališče« preblizu hotelov. Vprašujejo se tudi, zakaj ni in ni dovolj vode? Ne vedo, da je ta problem trd oreh za šmarsko komuno, saj pomeni kar 300 milijonsko investicijo. To pa ne odvezuje komune, kajti mesto hotelov brez vode je kot park brez zelenja.

In kaj pravijo gostinci? Ne morejo doumeti, da so v »Mesnini« (obrat kmetijske zadruge Šmarje) grosistični odjem mesa podražili na povprečje 1.000 dinarjev in jim vljudno sporočili s pripombo, da je drobna prodaja cenejša. Mar ni to čudna »politika«!

Se to: v recepciji so nam postregli z družbeno kroniko. Trenutno imajo med številnimi gosti tudi nekaj bolj znanih. Tako letuje v Rogaški Slatini Miloš Šumonja — komandant primorske armije, Vidali — sekretar KP za Tržaško in Julijsko Krajino, Pacco — tržaški župan ter Baici — generalni direktor znane pomorske linije Adriatica. Najavljen pa je bil tudi mališki minister za svetlo, ki pa je zaradi službenih zadržanosti odpovedal.

J. Klančnik

K nam gostje vedno radi prihajajo

Lep in tih je kraj Vitanje. Toda kdo bi verjel, da imajo v tem kraju kar pet gostiln. Ob nedeljah in praznikih imajo povsod polno gostov. Več ali manj pa je tudi potreba v teh gostilnah zadovoljiva.

Za svoj obisk sem tokrat izkoristil gostilno Slapernik. Tipična in lepo urejena kmečka gostilna je bila polna gostov. Bilo jih je z vseh strani. V razgovoru z nekaterimi gosti sem zvedel, da vedno radi prihajajo v to gostilno, posebej pa še, če so namenjeni v planine — mimo gostilne pelje namreč pot na Skomarje. Če človek hoče premagati slabe pohorske ceste, si mora pač v kakšni gostilni poiskati izdatno okrepitev — so mi v razgovoru povedali gostje. In ta gostilna je najbolj primeren za to. Kaj pa potreba? Tudi ta je v tej gostilni zadovoljiva. Mlada natakarcica Angelca skrbi, da so gostje vedno založeni s polno mizo. Kadar pa je naval gostov, ji priskoči na pomoč tudi sestra Anica. Tako je bilo tudi ondan, ko sem med gosti bil jaz. Pridno sta stregli gostom in s potrebo smo bili vsi zadovoljni. Ko pa so se gostje malo razšli, pa sem se z urnima natakarcama malce razgovarjal.

— Kot vidim, imate vedno dovolj gostov.

— Gostje v našo gostilno vedno radi prihajajo. Največ pa jih imamo seveda ob nedeljah in praznikih, ko ljudje največ potujejo.

F. Jurač.

VELIKA KRVODAJALSKA AKCIJA

Po predhodnem sestanku predsednikov in tajnikov sindikalnih podružnic delovnih enot štorske železarne, so minulo soboto skupno s celjsko transfuzijsko postajo in krajevno organizacijo RK organizirali veliko krvodajalsko akcijo, katere se je udeležilo veliko število delavcev in ostalih občanov. Tudi sedanji uspehi pri predhodnih krvodajalskih akcijah so veliki. Železarji in ostali prebivalci se množično prijavljajo k tej humani akciji.

V KONJICAH POMANJKANJE PREMOMA

V prvi polovici letošnjega leta so občani Konjic in okolice, ki se oskrbujejo s premogom v trgovskem podjetju »Dravinski dom«, dobili le okrog 60 odstotkov naročenih količin. Premogovniki so zmanjšali pošiljke tako, da je bojazen, da si potrošniki ne bodo mogli pravočasno priskrbiti zadostnih zalog premoga za zimo.

Ker si večina potrošnikov začne pripravljati premogovne zaloge šele proti jeseni, je na upravi trgovskega podjetja bojazen, da ne bodo uspeli zadostiti vseh potreb.

V. L.

OSKUBLJENI GOSTJE

ALI SAMO V »ŠMARSKEM HRAMU«?

Staro reklo »lovi v kalnem« v gostinstvu vsekakor cvete, kajti v gostinskem obratu »Šmarski hram« v Šmarju (in najbrž niso tako osamljeni) so prepričani, da je ob nedeljah popolnoma prav, če navljajo cene v nedogled in poleg tega samo »od oka« zaračunavajo.

Ze dopoldne je kazalo, da bo velik obisk, in cene pivu ter ostalim pijačam so takoj narasle za 10 do 15 odstotkov, poleg tega pa je zaradi velikega povpraševanja po topli prehrani tudi cena obrokov strmo sledila tendenci pijače. Jetra, ki po količini komajda zaslužijo to ime, so bila po 330 dinarjev, svinjski golaž (brez pretiravanja: mala zajemalka s koščkom mesa, ki je zadoščal za en sam ugriz) po 308 dinarjev in prav tako možgani. Pri tem nikar ne smemo pozabiti, da so servirali pokvarjene, pregrete možgane s prav nagnusnim vonjem. Gostje so zavrnili pokvarjeno hrano, točalka pa je mirne vesti zaračunala kar eno porčijo zraven, »ker si pač morajo nekako notri priti,« kot je dejala, ko jo je upravnica »Šmarskega hrama« vprašala, zakaj se je »zmotila«.

Pravzaprav niti ni nobena novost, če poročamo, da v gostinstvu ob navalih skušajo gostu primakniti (na račun!) tisto, kar ni okusil. Še zanimivejši je drug primer v istem gostišču, ko je točalka zaračunala dve kili juhi kar 700 dinarjev in se na prošnjo gosta, naj se podpisne na račun, celo podpisala. Kasneje pa je upravnica prav drzno dejala: »Hm, sem se pač zmotila!«

Zmotiti se, je človeško, toda gostinske pomote imajo samo gornjo mejo zmotit, ne spodnje in to najbrž le zato, ker je prehodni med se tako ali tako zmočen s ceno, ki se giblje v mejah povpraševanja. Torej, napak je, če govorimo o veržni reakciji cen, nekaj pa vendarle ni v redu s poštenjem strežnega osebja in prav zanimivo bi bilo opazovati, kako bi se sami v vlogi gostov obnašali ob podobnih primerih.

Pri vsem tem pa je prehodni gost, ki išče pravico pri vodstvenem kadru gostinskega podjetja, le »mali občan«, ki ne pozna predpisov, dogovorov, cen, ki sploh nima pojma, kaj vse to in ono stane, občan, ki naj le povpraša pri tržni ali sanitarni inšpekciji ali naj celo odide na gospodarsko zbornico, da bo vedel, da so mu po vseh predpisih oskubili obisti.

ZADNJA VEST

V četrtek dopoldne je oddelek za blagovni promet, turizem, obrt in komunalo pri gospodarski zbornici v Celju organiziral strokovno posvetovanje frizerskih delavcev ter predstavnikov trgovskih in proizvodnih podjetij, ki preskrbujejo frizerske obrate z reprodukciskim materialom.

PLANINA JE SLAVILA — PLANINA JE SLAVILA — PLANINA JE SLAVILA — PLANINA JE SLAVILA — PLANINA

Sestanek resnih mož

Le dvakrat je doslej Planina doživela takšno slavnost, tolikšno srečo, so z zanosom pripovedovali Planinčani, in sprejela toliko ljudi v svoje okrilje. Sobota in nedelja v sončnem avgustu. Obujanje edinstvenega dogodka v osrčju Kozjanskega, ko je pod udarom Kozjanskega odreda padla

fašistična postojanka in je svet pod Bohorjem postal osvobojen.

Ze v soboto popoldne so si segali v roke, se prepoznavali, vzklikali imena in se objemali. Nekoč smeli fantje, rosnji, v cvetu mladosti, danes resni možje. Mnogo jih ni več med njimi. Toda spomini so topli, enkratni. Tu

stopa Jerin, ob njem Pečnik, Rožanc..., še danes se ta imena domača v sličerni hiši daleč, kamor seže pogled z Bohorja. In številni borci — rane so zaceljene. Borbene pesmi žametno vznemirjajo poletno noč.

Ruševine planinskega gradu se v svetlobnem stožcu pno v nebo. Cesta, ki vodi

skozi Planino in gostišča ob njej so polna kot mravljišče. V prihajajočo noč prvič v Planini zasveti cestna razsvetljava. Pa ne le to: tudi cesta, zelenice, obličje hiš — vse je praznično, prenovljeno. Bila je prava bitka, 25 milijonov dandanes ne pomeni nekaj velikega, toda za Planino to ni malo. Predvsem pa je bilo treba kar na lastno pest začeti, pravi tovariš Vlado Guček iz Vidma, ki je vodil ta dela.

Na gradu se je zbralo nad 2000 gledalcev in prisluhnilo delavskemu odru iz Celja, ki je uprizoril Zupančičevo »Veroniko Deseniško«.

Se in še so prihajali novi gostje.

»Tu je padel moj sin,« je dejal starejši aktivist iz Senovega. »Ljudje vsaj tako pravijo, da je bil med padlimi eden podoben našemu.« Preyč je sreče in nešteto je zraslih ran.

Raznovrstna imena odjekujejo v noč. Razglasna postaja posreduje obvestila. In domačini: no, ti pa radi povedo, da gre za dobro organizacijo zasluga predeednika občinske skupščine Petru Hlastecu in predsedniku pripravljalnega odbora Francu Auserju.

Noč blesti. Praznično jutro čaka velikega slavlja... Kl.

Zanos kot pred dvajsetimi leti

(Foto: Klančnik)

DELOVNE ORGANIZACIJE V SISTEMU IZOBRAŽEVANJA

Tako praksa kot resolucija o izobraževanju strokovnih kadrov sta uvrstila v sistem izobraževanja tudi delovne organizacije. Rezultati, doseženi v razmeroma kratkem času, najbolj potrjujejo upravičenost postavljenega sistema, povsem gotovo pa je, da so s tem dane tudi možnosti za doseganje še boljših rezultatov oziroma možnosti za določitev pravega mesta in vloge delovnih organizacij v novem izobraževalnem sistemu, ki ga bodo določili z novimi zakonskimi predpisi.

Vtem ko se vsi strinjajo, da je te predpise treba sprejeti čimprej, mnoge razprave ne delajo vtisa, da so enotnih mnenj tudi v tem, kako to izpeljati in v čem naj bo vloga delovnih organizacij v bodočem delu pri izobraževanju strokovnih kadrov.

Namesto da bi na sestankih s predstavniki delovnih organizacij sprejeli kakšne predloge, kako probleme izobraževanja najbolj rešiti, so vse zreducirali na to, da je »glavito, da so slišali mnenja predstavnikov delovnih organizacij«, zadnjo besedo in predloge pa bodo posredovali organi ustreznih združenj, zbornic, zavodov in drugih organizacij. Nekateri udeleženci teh posvetovanj so se povsem upravičeno spraševali, ali naj delovne organizacije sodelujejo v razpravah o novem sistemu samo zaradi konsultiranja ali pa tudi v oblikovanju zahtev in predlogov za reševanje problemov.

Slabo pojmovanje pravega mesta in vloge delovnih organizacij v izobraževanju najdemo tudi v posameznih predlogih za uveljavitev novega sistema. Tu in tam se kažejo težnje, naj bi bilo izobraževalno delo v delovnih organizacijah samo dopolnjevanje tistega, kar so pričele šole in druge ustanove izven delovnih organizacij. Zelo blizu teh pojmovanj so predlogi, da bi teoretično strokovne in splošno izobraževalne programe izvajale šole, vtem ko bi praktični pouk in proizvodno delo v celoti prepustili delovnim organizacijam. Nekateri vidijo vlogo delovnih organizacij v naročanju strokovnih kadrov v šolah in drugih izobraževalnih ustanovah.

Predstavniki delovnih organizacij imajo o tem drugačno mnenje. Predvsem zahtevajo drugačno tretiranje delovnih organizacij kot izobraževalnih činiteljev, posebej, kadar gre za strokovne kadre. Po njihovem mnenju bi bilo izobraževalno delo prepustiti samim organizacijam. Pri tem je treba zagotoviti nenehen vpliv delovnih kolektivov in zaposlenih na potiliko izobraževanja.

Organi delavskega upravljanja in sindikalne organizacije bi mogle o teh vprašanjih še razpravljati, pa potem na tej osnovi izdelati dokončne predloge, kakšno naj bi bilo mesto in naloge delovnih organizacij v novih zakonskih dokumentih o izobraževanju.

(Sedma sila)

V Konjicah pet centralnih šol

Združitev šol, ki so jo narekemale predvsem potrebe po izboljšanju poučevanja na popolnih osnovnih šolah z večjim številom predmetnih učiteljev, so na konjskem področju ustanovili pet centralnih šol, ki so nastale s priključitvijo šol v manjših krajih.

Z reorganizacijo popolnih in nepopolnih osnovnih šol pa stopa v ospredje prevoz šolskih otrok iz oddaljenih krajev. Tako je potrebno

KDO LAHKO ZBIRA STARINE

Na terenu, predvsem po naših vaseh, se v zadnjem času vedno pogosteje pojavljajo ljudje, ki se izdajajo za uslužbence muzejev in galerij in v imenu teh zbirajo najrazličnejše starine in umetnine.

Zato opozarja Društvo muzealcev Slovenije v Ljubljani, naj ljudje ne nasedajo lažnim zbirateljem in naj prijavijo najbližji postaji Ljudske milice vse osebe, ki zbirajo kakršnekoli starine za muzeje ali galerije in nimajo za to pismenega pooblastila.

Obenem sporočamo, da imajo vsi zastopniki muzejev in galerij, ki zbirajo za te ustanove starine in umetnine, posebna pooblastila, opremljena z uradnim žigom muzeja ali galerije.

Zastopniki muzejev in galerij izdajo za vsak darovan ali odkupljen predmet tiskano potrdilo, ki je opremljeno z uradnim žigom muzeja ali galerije. Ta potrdila služijo lastnikom umetnin in starin (tudi župnijskim upraviteljem) v primerih kontrole s strani Zavoda za spomeniško varstvo SRS ali tajništva za notranje zadeve kot dokaz, da so starine res odstopili ali prodali muzejem.

ŠENTJURSKA DU PRED NOVO SEZONO

Ce bodo na razpolago potrebna finančna sredstva, se bo delavska univerza v Sentjurju že jeseni preselila v prostore bivšega dijaškega internata v zgornjem trgu. Predvidevajo, da bodo tu uredili sodobno predavalnico in poslovne prostore ter da bodo lahko v novih pogojih še uspešneje delovali kot doslej. Pa tudi sicer so se za prihodnjo izobraževalno sezono skrbno pripravili. Pred kratkim so izdelali akcijski program, ki zajema strokovno, družbeno ekonomsko, ideološko politično in splošno izobraževanje.

Poseben poudarek dajejo družbeno ekonomski vzgoji občanov. Tako pripravljajo za novozvoljene predstavnike delavskih svetov in upravnih odborov posebne seminarje in tečaje, razen tega pa še seminarje za člane delavskih svetov in tečaje za izobraževanje delovnih kolektivov v Alposu, Bohorju, Kmetijskem kombinatu, Modri, trgovskem podjetju Resevna in v še nekaterih drugih podjetjih. V drugi polovici preteklega meseca je bilo namreč v Sentjurju na pobudo občinskega odbora SZDL posvetovanje predstavnikov omenjenih podjetij, ki so se strinjali, da bo potrebno delavce v njihovih podjetjih dodatno izobraževati. Kot najuspešnejšo obliko so predvideli sodelovanje z delavsko univerzo. Ta bo skupaj s posebej za to imenovano komisijo sestavila podroben program dela, ki bo zajemal med drugim tematiko s področja zaščite pri delu, formiranja in delitve dohodka in čistega dohodka, delovnih razmerij ipd.

V okviru strokovnega izobraževanja bodo organizirali večerno osnovno šolo s pripravljalnimi tečaji za opravljanje izpitov na osnovni šoli za 5. in 6. razred ter 7. in 8. razred, knjigovodski tečaj začetne in nadaljevalne stopnje ter jezikovne tečaje za slovenski, nemški in angleški jezik. Razen tega bo delavska univerza v Sentjurju pripravila tudi pripravljalne tečaje za opravljanje izpitov na srednjih šolah, po potrebi pa tudi druge šole in tečaje. Izobraževalna sezona bo trajala predvidoma od konca septembra letos do

konca maja prihodnjega leta, vpisi pa bodo od 20. avgusta do 20. septembra.

Kot vsako leto, bodo na delavski univerzi v Sentjurju tudi letos v okviru ideološko političnega izobraževanja organizirali večerno politično šolo, mladinsko politično šolo in seminarje za novospregate člane Zveze komunistov.

STANE TERČAK

Partizanska saniteta na ozemlju IV. operativne cone se je močno razmahnila in organizacijsko uredila šele s prihodom XIV. divizije na te terene. Do tega časa pravih partizanskih bolnišnic pri nas ni bilo. Ranjence so zdravili pri zanesljivih ljudeh po hišah in bunkerjih, kamor so v težjih primerih prihajali tudi naši zavedni zdravniki (dr. Medic v Saleški dolini, dr. Moser na Kozjanskem).

Nobenoročilo štaba I. štajerskega bataljona (I. 1941), ki se je boril po Saleški in Gornji Savinjski dolini ter po Kozjanskem ne omenja partizanskega zdravnika. Prvega partizanskega zdravnika na našem terenu zasledimo pri II. grupi odredov na Dobrovljah. Bil je dr. Obratčunič. Pri Pohorskem bataljonu na Pohorju pa je bil zdravnik šostanjski rojak dr. Dušan Mravljak-Mrož. Le Kozjanski bataljon je imel že ob prihodu XIV. divizije v bližini Zajsela na Bohorju velik bunker za ranjence, toda brez zdravnika. Tukaj je divizija pustila na svojem pohodu 16 ranjencev.

V Tomšičevi, Serčerjevi in Bračičevi brigadi, ki so prišle na Štajersko v sestavi XIV. divizije, je bila zdravstvena služba dobro organizirana. Divizija je imela svojo kirurško ekipo in brigadne zdravnike. Ekipo je vodil naš rojak dr. Ziga Cervinka, brigadni zdravniki pa so bili pri Tomšičevi brigadi dr. Pirc, Serčerjevi dr. Benigar in Bračičevi dr. Kopač. Manjše enote pa so razpolagale s svojimi bolničarji in pomožnim osebjem.

Ze med pohodom XIV. divizije na terene Gornje Savinjske doline se je ustanovila prva partizanska bolnišnica v Matkovi drvarski bajti v Matkovem kotu. V njej se je zdravilo 14 ranjencev in ozebljih. Vodil jo je medicinec Vrtačnik-Krn. Ti ranjenci so se kasneje preselili v partizansko bolnišnico v Robanovem kotu.

Ker je po prihodu divizije na Štajersko zaradi izredne aktivnosti brigad in stalnih borb naraščalo tudi število ranjencev, je 1. 8. 1944 štab IV. operativne cone — sanitetni odsek izdal štajerskim zdravnikom poseben proglas:

»Tovariši slovenski zdravniki na Štajerskem«

...Tudi vi, slovenski zdravniki in medicinci ter drugo sanitetno osebje, ste dolžni pomagati slovenskemu ljudstvu. Kot Slovenci ne boste pustili, da ostanemo naši bolniki brez oskrbe! Ne smejo vas prehiteti mehanizirani zdravniki, ki so se javili v našo NOV. Naj vam bo to opomin ranjenih tovarišev!

Javite se čimprej z vsem instrumentarijem in zdravniškimi potrebščinami pri prvi naši enoti!

Ta proglas sta podpisala referent za bolnišnice dr. Peter Deržaj in šef sanitetnega odseka dr. Stane Pirc.

Po spisku zdravnikov IV. operativ-

ČE SE SKLEPA, UREJA ALI UKREPA

(Pasivna koserija za aktivno rabo)

Znano je, da se pri nas zelo veliko sklepa, zato ni nič čudno, če se tudi sklene, da se sklepe realizira. Tako se je na primer nekje sklenilo, da se bodo popravile vodovodne pipe. Stanovaleci hiše so čakali, kdaj se bodo pipe popravile, pipe pa se niso hoteli popraviti. Posledica je bila, da se je gledalo, kako voda curi... Na sestanku stanovalec se je potem ugotovljalo, da mora pipe popraviti inštalater.

Ko je Pepe Hoja šel na pot, da bi uredil neko svojo zadevo, je prišel najprej v pisarno in povedal, po kaj je prišel, nato pa se mu je reklo:

— To se bo uredilo. Dobi se naj še ta in ta dokument in vse skupaj je vložiti v oni drugi pisarni.

Pepe je stopil v ono drugo pisarno. Usluženec ga je ljubezljivo pogledal izpod čela, vzela vlogo, jo pregledal in rekel:

— Ja, to se mora urediti. Najkasneje v tednu dni se bo uredilo.

Pepe si je zadovoljno pomel roke in se čez teden dni zopet vrnil.

— Zal, je rekel uslužbenec, — vaša zadeva se še ni uredila. Malo boš te moral še počakati, saj se bo uredila.

Pepe je potrpežljivo čakal in ča-

kal, njegova zadeva pa se ni in ni uredila.

— Seveda, se mu je posvetilo, — zadeva se vendar ne bo uredila sama!

Zopet je šel na pot, do pisarne, kjer je vljudo vprašal:

— Kako to, da se moja zadeva še ni uredila?

— Smešno, so rekli, — zadeva se vendar ne more urediti sama od sebe!

Na nekem sestanku so izvolili komisijo, ki naj bi proučila določen problem in predložila za rešitev določene ukrepe. Clani komisije so svoje ugotovitve vnesli v zapisnik: »V zvezi s tem in tem se je ugotovilo, da je stanje tako in tako, zato komisija predlaga, da se najbolj energično ukrepa. V kolikor se ne bo takoj ukrepalo, se bo stanje še poslabšalo...«

Seveda se je takoj ukrepalo, zato je bilo kmalu videti, kako se je ukrenilo. Ko se je namreč ugotovilo, da se stanje ni nič spremenilo, je bilo jasno, da bo treba konkretizirati vprašanje, kdo naj nekaj ukrene.

Tako je pač, če se sklepa, urejuje ali ukrepa.

oh

OB DVAJSETLETNICI OSVOBODITVE SAVINJSKE DOLINE

PARTIZANSKA SANITETA V GORNJI SAVINJSKI DOLINI

ne cone z dne 7. septembra 1944 je bilo v sanitetni službi NOV 10 zdravnikov. To število se je kasneje povečalo. Ta seznam pa ni obsegal medicincev, ki so samostojno opravliali zdravniško službo v partizanskih enotah in partizanskih bolnišnicah, kakor tudi ne zdravnikov, ki so kasneje prišli v partizane.

O stanju sanitetne službe na ozemlju IV. operativne cone je major dr. Ziga Cervinka poslal Glavnemu štabu NOV in PO Slovenije, dne 27. februarja 1945 poročilo. V njem na-

Belogardisti so jih odvlekli na Ljubno, kjer so jih v bližini Fludernikovega posestva zverinsko mučili in pobili.

Sektor XII je obsegal Dobrovlje, Menino in Tuhinjsko dolino. To je bil predel Šlandrove brigade. Na naši strani je bila bolnišnica v Strukljevih pečeh v Rovtah nad Šmartnim ob Dreti, ki se je kasneje preselila na Gole vrtače na Dobrovlje. Spomladi 1. 1945 je dr. Saje-Hakim pričel z gradnjo večje partizanske

Bolnišnica Koroškega odreda pod Vežo v Robanovem kotu (iz fotoarhiva Muzeja NOB v Celju)

vaja med drugim tudi vojno-partizanske bolnišnice, ki jih je imela IV. operativna cona. Vse ozemlje je bilo razdeljeno na 15 sektorjev.

Sektor VII je obsegal Robanov kot, kjer sta delali dve partizanski bolnišnici. Bolnišnica VPB I je bila na severni strani Robanovega kota, bolnišnica VPB II pa na južni strani. V teh bolnišnicah so se zdravili predvsem ranjenci Koroškega odreda.

Sektor X je obsegal predele Ljubnega z Rastkami, Podplanino, Komonom in Travnikom. Na Trački planini tik pod vrhom Travnika, v bližini koroško štajerske meje je bila centralna bolnišnica IV. operativne cone »C«. Imenovali so jo Center, kasneje pa Celje.

Sektor XI je zajemal Povolovljek z Lučko Belo. Tudi tukaj sta bili dve partizanski bolnišnici, prva na pobočju Rogatca na Petkovem posestvu. To so kratko imenovali Petkova bolnišnica. Druga bolnišnica pa se je nahajala v Lučki Beli pri Sedmih studenih. Obe sta bili v decembrski ofenzivi 1944 na osvobodeno ozemlje izdani in uničeni. Ranjenci so se deloma umaknili, deloma padli. Nekaj najtežjih ranjencev so v Petkovi bolnišnici ujeli.

bolnišnice v Rovtah. Dograditev te partizanske bolnišnice je osvoboditev prehitela.

V Mozirskih planinah so pri Šmilhelu nad Mozirjem in na Lepi nji imeli zasilni bolnišnici, kjer pa ni bilo zdravnika.

Največja in najbolj opremljena partizanska bolnišnica je bila centralna bolnišnica »C«-Center, ki so jo imenovali Celje. V njej je bilo prostora za 45 težko ranjenih in 15 lažje ranjenih. V njeni podružnici ali »ostrešku«, kakor so jo imenovali, pa je bilo prostora za 40 lažje ranjenih pokretnih bolnikov. Edino v tej bolnišnici so v Gornji Savinjski dolini izvrševali tudi najtežje operacije. Zdravniki operaterji so bili dr. Cervinka, dr. Sober, dr. Krasnik in dr. Kukovec.

Bolnišnico Celje so pričeli graditi konec aprila 1944. Graditji jo je pričel dr. Peter Deržaj. Proti koncu maja pa je prišel za upravnika prim. dr. Virgil Krasnik, sedaj primarij bolnišnice v Trbovljah, ki je zgradbe bolnišnice dokončal.

Po osvoboditvi so iz vseh partizanskih bolnišnic odpeljali vse ranjence in bolnike v Topolšico. To je bila zbirna baza za ranjence in zdravniško osebje na celjskem področju.

SKUPŠČINA OBČINE CELJE razpisuje natečaj za oddajo mestnega zemljišča v stanovanjski soseski OTOK. Zemljišče, ki bo oddano je neurejeno in obsega kompleks od bodoče Vojkove ulice proti zahodu med Ljubljansko cesto in železniško progo Dravograd—Celje do vzhodne meje parcel 1774, 1776/7, 1776/1, 1776/4 severovzhodne meje parcele 1776/4 in od tu proti severu do železniške proge Dravograd—Celje (med km 2,2 in 2,1).

Zemljišče je namenjeno gradnji stanovanjskih blokov, stolpnice in garaž in trgovskega objekta.

Natečaj s podrobnimi določbami bo objavljen na oglasni deski Skupščine občine Celje v Gregorčičevi ulici 5 od 22. do 31. avgusta 1964.

DIVJAKI NA CESTAH

Vsa motorna vozila morajo biti registrirana, sicer ne smeš z njim na cesto. Tako nekako pravi zakon. In zakon je treba upoštevati. Toda včasih se dela kaj tudi proti zakonu. Tudi krasti je prepovedano, pa se vseeno krade. Zakaj potem ne bi smeli z neregistriranimi vozili na cesto. Toda tatovi so kaznovani (če jih dobiš), torej bi morali biti kaznovani tudi vozniki oziroma lastniki vozil, ki vozijo z neregistriranimi vozili po cestah. Pa je res tako?

Tovornih in osebnih avtomobilov brez registracije vidimo le malo na cesti. Tudi neregistriranih motornih koles je malo, toda traktorjev, teh je veliko. Eden mnogih primerov so traktorji na mlečni farmi v Medlogu, lasti Kmetijskega kombinata iz Zaleca. Traktorjevi imajo veliko, toda večina je neregistriranih. Prav tako je neregistriranih veliko prikolic. Vprašujemo se ali ne morejo tudi takšna vozila zakriviti prometne nesreče? In če bi voznik po

nesreči odpeljal naprej? Kako bi ga spoznali? Vozila so si skoraj vsa enaka. Takšen primer ni nemogoč, posebno še, ker so nekateri vozniki v zelo kratkem času pridobili traktorski izpit in le malo pazijo na prometne znake ter ostale uporabne znake cest. Morda bi kdo rekel, da vozilom, ki so določena za obdelavo polj, ni treba imeti registrskih tablic. Če bi bilo tako, potem ne bi smela takšna vozila na cesto. Pred dnevi je pripeljal nek voznik z veliko hitrostjo od mlečne farne pri tem skoraj podrl kolesarja, saj sploh ni pogledal, če je cesta prosta. Toda, ko je kolesar hotel pogledati njegovo tablico je ugotovil, da jo sploh nima. In kaj naj naredi v takem primeru? O traktoristu ni bilo več »ne duha ne sluha«.

In kaj meni o tem prometni oddelek tajništva za notranje zadeve?

Načelnik prometnega oddelka tovarš. Medved nam je potrdil, da neregistrirana vozila ne smejo na

VOZNIKI VPREGHE POZOR!

Vozniki vprežnih vozil so problem zase v varnosti cestnega prometa. Zaradi počasne in povečini skupinske vožnje po cestah ovirajo nemoten promet in povzročajo ustvarjanje kolon. Prav zaradi tega obremenjevanja prometa TNZ Celje v soglasju z republikanskim sekretariatom izdal odločbo (0.1/2-S-516/7 z dne 14. 7. 1964) s katero se od 1. avgusta dalje prepoveduje promet vprežnim vozilom ob sobotah in dnevih pred prazniki od 12. ure dalje in ob nedeljah in praznikih ves dan. Ta odločba velja za ves odsek ceste.

S SEKIRO GA JE PO GLAVI

V petek, 14. avgusta se je na cesti v Arnovem selu sporekla skupina fantov. Pri tem je MARTIN GODLER iz Arrovega sela 43 udaril s sekiro po glavi soseda MARIJANA NOVAKA. Novaka so odpeljali v brežiško bolnišnico, od tam pa zaradi resnih poškodb v bolnišnico v Zagreb. Dejstvo, da je Godler napravil dejanje v vinjene stanju, ni opravičljivo.

Prometna kronika

NAD MILIJON SKODE

V sredo 12. avgusta se je na cesti III. reda v Veliki vasi pri Krškem zgodila prometna nesreča, pri kateri je nastala materialna škoda za nad milijon dinarjev. Traktorist PETER NIKOLIC iz Brestanice je vozil traktor in prikolico s pokvarjenimi zavorami, ki so delovale le na eno kolo. Ko je zaviral, ga je zaneslo na strmino, po kateri je zdrknil 25 metrov globoko. Človeških poškodb na srečo ni bilo, materialna škoda pa presega milijon dinarjev.

SMRT PESCA

Naslednjega dne, 13. avgusta se je pripetila smrtna nesreča na cesti III. reda Zreče-Gorenje pri Konjicah. Po strmini je pripeljal motorist SLAVKO SREČKO z motornim kolesom CE 12-824. Pri tem mu je nenadoma stekel pred kolo pesec FRANC LAH. Pri trčenju je pesca zbil po cestišču, in je bil na mestu mrtve.

ZARADI VINJENOSTI HUDO POŠKODOVAN

Istega dne se je zgodila težka prometna nesreča na Teharski cesti v Celju. Iz Teharja je vozil vinjen mopedist LOVRO LAZAR iz Saleka pri Velenju. Ko mu je nasproti pripeljal voznik osebnega avtomobila CE 72-08 MARIJAN KOPOJ, je mopedist nenadoma zavil v levo. Avtomobilist trčenja ni mogel preprečiti. Mopedist je s težkimi poškodbami obšel na cestišču in so ga prepeljali v celjsko bolnišnico. Na obeh vozilih je škoda za 200 tisoč dinarjev.

CESTA NI BILA PROSTA

V ponedeljek 17. avgusta se je zgodila prometna nesreča na križišču ceste II. reda Celje-Laško in Kukovičeve ulice. Iz stranske Kukovičeve ulice je pripeljal na prednostno cesto ADOLF BEZANOVSKI pod nadzorstvom Instruktorja AMD Celje Franca Kartuza. Tedaj je po prednostni cesti pripeljal mopedist FRANC JURJEL iz Laškega in trčil v osební avto. Pri tem se je mopedist hudo telesno poškodoval. Škoda na vozilih je za 120 tisoč dinarjev.

KRONIKA NESREČ

- Franc Kobal iz Vojnika si je pri padcu zlomil nogo.
- Z vilami se je zbodla v nogo Erna Košič iz Frankolovega.
- S sekro se je vsekala v nogo Helena Vidovič iz Pongrača pri Grižah.
- V hlevu se je zbodla v nogo Pavla Zurej iz Javorja pri Silvici.
- Janez Leher iz Matk pri Preboldu se je s sekro vseknil v nogo.
- V hvarni Vitanje se je pri delu poškodoval Ivan Gričnik.
- V Cinkarju si je pri delu poškodoval oči Stanko Krstulj.
- Pri padcu je dobila poškodbe Marija Trtnik iz Pečovnika.

cesto, pa čeprav jih uporabljajo za poljska dela. V zvezi s tem so že imeli razgovor s predstavniki kmetijskega kombinata v Zalcu in so jim takrat dovolili, da lahko uporabljajo neregistrirane traktorje, vendar le na poljih. Če pa že vozijo, (kajti sicer ne morejo na polje) lahko peljejo po cesti le nekaj metrov ali jo pa prečkajo.

Vozila, ki niso tehnično v redu in ki niso registrirana ne smejo voziti po cestah. Če je zakon takšen, potem je tako pravilno, kajti zakoni niso samo za šalo. Posebno važni so še ti, ki določajo varno vožnjo po cestah. f.k.

ISCEMO ARANŽERJA

Olepiševalno in turistično društvo išče sponzorne aranžerje kot svojega stalnega honorarnega sodelavca. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe na Olepiševalno in turistično društvo Celje, poštni predal 94.

Ni napak, če potrošnikom priključimo v spomin, da teleta še obstajajo. Res pa je, da so postala muzejska vrednost in so prav blizu simbola »zlato tele«. Reči nekomu, da je tele, ni več žaljivka

V KOSTROJU VEČ ŠTIPENDIJ

Vsled pomanjkanja strokovnih kadrov, je delavski svet konjiške tovarne usnjarskih strojev obravnaval na eni izmed zadnjih sej nekatera vprašanja s področja dodatnega izobraževanja delovnih mestnih primanjkuje strokovno usposobljenih delavcev, so določili posebno komisijo, ki bo do jeseni pripravila poseben program za dodatno izobraževanje delavcev. Na isti seji so sprejeli tudi novi pravilnik o nagrajevanju vajencev in štipendiranju novih kadrov za potrebe podjetja. L. V.

PRVO REPUBLIKO TEKMOVANJE GOZDNIH DELAVCEV

Letos bo v Sloveniji prvi republiko tekmovalje gozdnih delavcev. Organizacijo tekmovalja je prevzelo gozdno gospodarstvo v Ljubljani. Za kraj tekmovalja so določili Ljubno ob Savinji. Tekmovanje bo v dneih 5. in 6. septembra.

6. IX. v Rogaško Slatino

Občani šmarske občine bodo svoj občinski praznik (6. september) praznili kot vsa leta doslej z delovnimi uspehi. Predvsem pa so ponosni, ker bodo ob tem dogodku izročili namenu več pomembnih objektov.

Tako bodo v okviru praznovanja, ki bo trajalo teden dni, že 30. avgusta otvorili novo šolo v Lesičnem. Šola ima pet učilnic in en kabinet ter bo pomenila veliko razbremenitev za dosedaj preobremenjeno šolo v Pilštanjku. 2. septembra pa bodo v Podčetrtnu izročili namenu novo valilnico, klanico in hladilnico za brojlerje. S tem bodo zagotovili za tri-

šče nadaljnjih 50 tisoč piščancev letno.

V Mestinju pa bodo dan pred praznovanjem odprli nov vodovod.

Osrednja proslava občinskega praznika pa bo letos v turističnem središču šmarske občine — Rogaški Slatini. S svečano povorko bodo prikazali vse tiste dejavnosti, ki so pomembne za gospodarstvo v občini. Pripravljajo pa tudi bogat kulturni spored, kjer se bodo zvrstili šolski pevski zbori in godba na pihala. Poleg tega pa se bodo v soboto in nedeljo pomerili med seboj nogometaši ter strelci in drugi športniki.

Kaznovani tatovi iz Konusa

V sredo zvečer se je z razglasitvijo sodbe končal pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju, ki mu je predsedoval sodnik BRANKO VERSTOVŠEK, trodnevni proces proti skupini tatov iz »Konusa«, o kateri smo že poročali v naši 31. številki.

Na procesu so Kline, Anderlič, Trefalt, Kotnik in Robar priznali dejanja, ki jim jih je očitala obtožnica; Alojz Kvas pa je od 11. očitanih dejanj priznal le dve. Ves čas procesa je Kvas vztrajno zanikal sodelovanje pri kraji. Med soočenji z ostalimi obtoženci, ki so ga dolžili sodelovanja pri večini kraji, je prihajal v protislovja in se je vedno bolj zapletal v lastne odgovore, a dejanj kljub temu, da ga je sodnik opozoril na protislovja, ni hotel priznati ter se je skušal na različne načine izveči. Ko sta bila soočena z Anderličem je ta dejal:

»Trefalt si v našo družbo pripeljal ti, Kvas, ker sem ga jaz prej poznal samo na videz, ti pa si bil njegov sosed. Zakaj misliš, da se boš z lažjo izmazal.« ...Kvas: »Trefalta nisem jaz nagovoril, da je prišel v našo družino, da bi prodajal usnje, pač pa si ga nogovirli ti. Jaz ne lažem in se nimam od kje izveči.« ...Trefalt pa je Kvasu v sočenju razložil, kako je bilo, ko ga je ta nagovoril, naj jim pomaga prodajati usnje, a tudi temu ni hotel ničesar priznati in je še naprej tajil. Enako je tajil tudi drugim.

Sodišče je znižalo vrednost ukradenega usnja od preko 2 milijona dinarjev na milijon 192 tisoč dinarjev. To pa zato, ker količina in vrednost oziroma kvaliteta usnja sodišču niso bile znane in je zato upoštevalo najnižjo kvaliteto ter tudi najnižje količine (vzelo je minimalne površine kož). Tako so bili glavni obtoženci obsojeni le za veliko tatvino ne pa tudi za grabež.

Pri obsodbi glavnih obtožencev (brez Kvasa) je sodišče upoštevalo kot olajševalno okolnost njihovo odkrito priznanje in obžalovanje ter je zato kazni omililo. Pri Kvasu pa te okoliščine niso mogli upoštevati, ker je vse tajil in je bil zato obsojen na strogi zapor.

Kaznovani so bili: KLINE DOMINIK na 2 leti 8 mesecev zapora; VI-LIJEV ANDERLIČ na eno leto 6 mesecev zapora; EMIL TREFALT na eno leto zapora; ALOJZ KVAS na 3 leta 8 mesecev strogega zapora; FRANC KOTNIK in STANKO ROB-AR na 8 mesecev zapora pogojno za dobo 4 let; VIKTOR BEVC na 5 mesecev zapora; ALOJZ PLANIN-SEK na kazni 100 tisoč dinarjev; KAREL FRIDRIH na kazni 40 tisoč dinarjev; FRANC SOLAR na kazni 30 tisoč dinarjev in IVAN POZEB na kazni 20 tisoč dinarjev. Prvoobtoženi bodo morali povrniti podjetju »Konus« Slovenske Konjice tudi škodo, ki so jo napravili s svojimi dejanji. L. S.

SEJA ObK ZMS VELENJE

V sredo je bila v Velenju seja ObK ZMS na kateri so obravnavali izid ankete, katero so poslali v vse terenske in proizvodne aktivne. S pomočjo te ankete so hoteli ugotoviti številčno stanje mladine v posameznih aktivih, ter koliko te mladine je vključene v razne športne in kulturne organizacije. Zal je anketa le delno uspešna, ker so izbrali zelo neugoden čas. V drugem delu seje so razpravljali o pripravi na redne letne konference aktivov in na občinsko letno konferenco.

Razpis

Kadrovska komisija pri DS podjetja Cinkarne Celje razpisuje za šolsko leto 1964/65 naslednje štipendije

- 4 za študij na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — oddelek za kemijo;
- 3 za študij na fakulteti — oddelek za metalurgijo;
- 2 za študij na fakulteti — oddelek za elektrotehniko (jaki tok)
- 5 za študij na fakulteti — oddelek za strojništvo;
- 4 za študij na Ekonomski fakulteti;
- 1 za študij na Višji upravni šoli;
- 1 za študij na Višji šoli za socialne delavce;
- 4 za šolanje na Tehniški srednji šoli — oddelek za kemijo;
- 2 za šolanje na Tehniški srednji šoli — oddelek za metalurgijo;
- 4 za šolanje na Tehniški srednji šoli — oddelek za elektrotehniko;
- 10 za šolanje na Tehniški srednji šoli v Celju — oddelek za strojništvo;
- 3 za šolanje na Tehniški srednji šoli v Celju — oddelek za gradbeništvo (nizke gradnje);
- 4 za šolanje na Ekonomski šoli v Celju;
- 1 za šolanje na Srednji šoli za telesno kulturo.

Prošnji za štipendijo morajo kandidati priložiti:

1. Življenjepis kandidata;
2. Overjen prepis zadnjega šolskega spričevala (frekvencijsko potrjeno).
3. Potrjeno o premoženjskem stanju staršev.
4. Zdravniško spričevalo izdano od šolske poliklinike.
5. Mnenje mladinske organizacije oziroma zveze študentov

Kandidati morajo predložiti pismene prijave najpozneje do 3. septembra 1964 v Center za strokovno izobraževanje delavcev Cinkarne Celje.

Prednost imajo študenti in dijaki višjih letnikov navedenih šol. Ob enakih pogojih imajo pri izbiri prednost otroci članov kolektiva Cinkarne Celje, otroci padlih borcev NOB in žrtve fašističnega nasilja.

OBJAVE IN OGLASI...

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. TRST-BENETKE — dvodnevni avtobusni izlet za delovne kolektive in organizacije.
2. Kombinirano 8-dnevno potovanje v GRČIJO v septembru. Prijave do 3. septembra.
3. CARIGRAD-SQFLJA — 9-dnevno avtobusno potovanje v oktobru. Prijave do 25. avgusta.
4. WIG-64 — 4-dnevni avtobusni izlet na ogled cvetlične razstave na Dunaju. Prijave do 5. septembra.
5. V oktobru 7-dnevno avtobusno potovanje na AZURNO OBALO. Prijave do 30. avgusta.
6. RIM-SAN MARINO, 6-dnevno avtobusno potovanje. Prijave do 1. septembra.
7. PARIZ: 7-dnevno potovanje z vlakom in avtobusom na mednarodni salon gostilne in hotelske opreme v oktobru. Prijave do 29. avgusta 1964.
8. Potovanje z vlakom in letalom v PARIZ in LONDON v oktobru. Prijave do 1. septembra 1964.
9. Z osebnimi avtomobili v RIM — NAPOLI — SAN MARINO v oktobru. Prijave do 2. septembra.
10. SLOVENSKA KOROSKA — dvodnevno avtobusno potovanje za delovne kolektive in koroške borce.
11. PO PREKMURJU — treddnevni avtobusni izlet.
12. SLOVENSKE GORICE — TRAKOCAN — dvodnevni izlet z avtobusom.
13. PLITVIČKA JEZERA — CRIKVENICA — RIJEKA — dvodnevni avtobusni izlet.
14. PO ISTRI — dvodnevni avtobusni izlet.
15. PO DOLENSKI IN BELOKRANJSKI — dvodnevni izlet z avtobusom.
16. PO GORENJSKI PREKO VRSICA NA PRIMORSKO — dvo in večdnevni avtobusni izleti.
17. V KUMROVEC — enodnevni avtobusni izlet.

Pred vsakim izletom obiščite podjetje KOMPAS — CELJE. Organiziramo kolektive, na potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plovbe in posebnimi letali.

KOMPAS CELJE posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, letalski in pomorski promet. Kompas posreduje v najkrajšem času nabave potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sredstva in sprejema depozite.

KOMPAS CELJE daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, zemljevide, spominske filatelistične znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v postovalnici.

Se priporoča KOMPAS CELJE
Tomišev trg 1 — tel. 23-50

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 22. do 29. 8. 1964.
Kozelj Bojan,
Celje, Kocnova 2-II
(pri hotelu »Evropa«).
Telefon: 25-67

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V CELJU razpisuje naslednji delovni mesti:

1. Delovno mesto zdravstvenega svetovalca za invalidska vprašanja.

Pogoj za sprejem: dovršena medicinska fakulteta s položenim strokovnim izpitom in daljšo prakso.

2. Delovno mesto vodje pisarne pri podružnici zavoda za socialno zavarovanje v Žalcu.

Pogoj za sprejem: administrativna šola s položenim strokovnim izpitom.

Družinsko stanovanje za zdravstvenega svetovalca zagotovljeno do konca leta.

Ponudbe s krajšim življenjepisom naj pošljejo zainteresirani najkasneje do konca avgusta 1964.

Vodna skupnost Savinja, Celje razpisuje

1. STIPENDIJO NA VISJI KADROVSKI SOLI V KRANJU — ODDELEK ZA VARNOSTNE TEHNIKE
2. STIPENDIJO NA DELOVODSKI SOLI V LJUBLJANI — ODDELEK ZA NIZKE GRADNJE

Prosilci naj vložijo prošnje do 10. 9. 1964 pri Vodni skupnosti Savinja, Celje. Prošnji mora biti priložen življenjepis in zadnje šolsko spričevalo. Pod 1 imajo prednost kandidati, ki so končali srednj otehniško šolo, pod 2 končano osemletko in nekaj let prakse pri nizkih gradnjah.

KINO

KINO »SVOBODA«
SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
22. in 23. avgusta: ameriški barvni CSP film: RAZBITINA LADJE MARY DEARE.
26. avgusta: angleški barvni film: UPORNIK.
27. avgusta: italijanski film: MRK.
29. in 30. avgusta: ameriški barvni CSP film: STRELI V DOGE CITYJU.

KINO »PARTIZAN« SEVNICA
22. in 23. avgusta: ameriški barvni CSP film: RAZKOSJE V TRAVI.
29. in 30. avgusta: angleški film: CAS BREZ USMILJENJA.

KUPIM

V Celju ali okoli kupim hišo ali stanovanje. Ponudbe poslati na upravo lista pod šifro »Gotovina«.
Kupim dvosobno stanovanje, z elektriko in vodo. Ponudbe poslati na upravo lista pod šifro »Dober kupec«.

RAZNO

Iščem večjo vsoto posojila. Jamstvo takoj vseljivo stanovanje. Pogovor od 16. ure dalje. Naslov v upravi lista.
V soboto zvečer sem ob 22. uri izgubila v Kolodvorski restavraciji (na vrtu), svetlomodri nylon dežnik. Posteneja najditelja prosim, da ga vrne proti nagradi v mesnico »Narezek«, Tomšičev trg.

STANOVANJA

Lepo stanovanje zamenjam za dvosobno. Na slovo v upravi lista.
S prvim septembrom potrebuje sobo mlajša uslužbenka. Zaželen je poseben vhod in so-uporaba kopalnice. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Mir«.
Zakonce brez otrok iščeta sobo v Celju. Plačljivo v naprej. Naslov v upravi lista.
Iščem prazno sobo, po možnosti v centru. Naslov v upravi lista.
Dijakinjo sprejemam na stanovanje. Stros, Gregorčičeva 2. Vprašati od 14. ure dalje. Studentko sprejemam na stanovanje. Plečnikova 6. Višner.
Dve uslužbenki iščeta sobo. Naslov v upravi lista.
Zakonski par išče do 15. septembra opremljeno sobo. Plačljivo vnaprej. Deždek Josip, Ribarjeva 4.
Za našega tehnika iščemo samsko sobo, prazno ali opremljeno. Ponudbe poslati kadrovski službi Industrije finomehaničnih aparatov, Celje.
Na stanovanje k sestanovanjki sprejemam pošteno uslužbenko. Naslov v upravi lista.
Brivec z lastnim lokalom išče sobo. Ponudbe poslati na upravo lista pod šifro: »Plačam dobro«.
Opremljeno sobo oddam starejšemu samskemu izobražencu. Naslov v upravi lista.
Vprašati v popoldanskem času.
Sestanovanjka sprejemam na stanovanje. Naslov v upravi lista.
Sprejemam dve srednješolki na stanovanje s souporabo kopalnice in kuhinje. Naslov v upravi lista.

ZAHVALA

Prisrčna zahvala vsem, ki ste našega nepozabnega moža, očeta, dedka in tasta

FRANJA LIKARJA

spremili do groba, mu poklonili toliko cvetja ter z nami sočustvovali. Posebno se zahvaljujemo zdravniku dr. Milanu Aleksiču, ki je pokojniku požrtvovalno lajšal trpljenje v zadnjih dveh letih njegove dolgotrajne bolezni in nam prijateljsko pomagal ob njegovi smrti.

Zena Jelka Likar
in ostalo sorodstvo

PRODAM

Prodam globok italijanski otroški voziček. Terček, Drobničeva 5, Celje.
Prodam šotor za štiri osebe in električni »Tobi« štedilnik. Kersnikova 1-b.
Posnemalnik s pinjo — prima, uvožen, prodam. Naslov v upravi lista.
Sivalni stroj »Bagat«, nov z garancijo, 75.000 din. »Goran« štedilnik kombiniran električni (3 plošče) in trdo gorivo, 25.000 din, prodam, tudi na ček. Strupeh, Celje, Kersnikova 1.
Prodam magnetofon »Tesla« ali tranzistor. Naslov v upravi lista.
Motorno kolo »Danuvia« v odličnem stanju, prodam ali zamenjam za moped. Vprašati v Kovinotehni Celje, Mariborski 17.
Prodam kombinirano omaro, raztegljivo mizo in šest tapetiranih stolov, orehova korenina. Vzamem tudi ček. Plevnik, Stancetova ulica 21.
Prodam kombiniran italijanski otroški voziček, kakor nov. Gaberšek, Lava 25.
Zaradi preureditve stanovanja ugodno prodam odlično ohranjeno Pretis — Primo. Cena po dogovoru. Plačljivo tudi s čekom. Kotnik — Franc, Ljubčeva 13, Skofja vas.
Dolg klavir ugodno prodam. Spodnja Hudinja, Stefanova ulica 1. Ogled samo ob nedeljah.
Ugodno prodam ali dam v najem klavir. Plačljivo tudi v obrokih. Pograjc, Celje, Partizanska 34.

SLUŽBE

Iščem mlajšo upokojenko, ki bi osem ur dnevno pazila na leto in pol starega otroka. Medved Viktor, Montažni blok 3, stopnišče 1-16 (na otoku II).
Zensko, ki bi pazila na otroka ali gospodinjsko pomočnico, lahko začetnica, iščem. Poček Jožica, Ljubljanska, nova hiša.
Dva kleparska pomočnika sprejme takoj — Dožan Franjo, Kleparsko in vodovodne instalacije, Celje.
K dvema otrokoma iščem upokojenko za šest ur dnevno. Plača in ostalo po dogovoru. Vuković Nada, Kajuhova 7, Celje. Vprašati od 18. ure naprej.

RAZPISI

Svet zavoda »Kajuhov dijaški dom« v Celju razpisuje mesto KUHAČICE IN HISNIKA
Prejemki po internem pravilniku.

TURIZEM

TURISTIČNI VODIC
BAZEN V SOSTANJU ODPRT
Turistično društvo Soštanj obvešča, da je odprt v Soštanju nov kopalni bazen. Ker okolje še ni povsem urejeno, letos ne pobirajo vstopnine. Priporočamo obisk tega novega, lepega turističnega objekta.

GODBA V RESTAVRACIJI VELENJE
V restavraciji »Jezero« v Velenju imajo vsak dan razen ponedeljka koncertno in plesno glasbo. Letno teraso so pravkar opremili z novo streho tako, da so neodvisni od vremenskih prilik; na jezeru je nov, velik vodomot, ki je ponoči osvetljen.

DOPUST NA CELJSKEM TURISTIČNEM PODROČJU

V vseh krajih Celjskega turističnega področja je razen v Rogški Slatini in Dobrni povsod dovolj prostora; cene so izredno ugodne, rezervacije sprejemajo turistična društva v posameznih krajih. Predvsem priporočamo Solčavo, Luče, Ljubno, Gornji grad, Mozirje, Frankolovo in Kozje.

IZLETNIK

Vabimo vas na naše izlete:
1. ZÜRICH-LONDON-PARIZ-MÜNCHEN — 9-dnevno potovanje z vlakom;
2. RIM-NEAPELJ-CAPRI-BENETKE-TRST 8-dnevno potovanje z vlakom;
3. PARIZ-NICA-MONTE CARLO-MILANO — 9-dnevno potovanje z vlakom;
4. DUNAJ — tridnevno avtobusno potovanje na cvetlično razstavo dne 26. 9. 1964. Prijave do vključno 25. avgusta 1964.
5. TRST-BENETKE — stalni 1 ali 2-dnevni izleti z avtobusi;
6. PO GORENJSKI-PRIMORSKI — 2-dnevni izleti z avtobusi za kolektive;
7. PLITVICE — 2-dnevni izleti z avtobusi za kolektive;
8. KOROSKA — eno ali večdnevni izleti z avtobusi;
9. PO ISTRI — dvodnevni izleti z avtobusi za kolektive;
10. PO DOLENSKI — 2-dnevni izleti z avtobusi za kolektive.

IZLETNIK VAM NUDI:
— organizacijo izletov in prevozov strokovnih ekskurzij z modernimi turističnimi avtobusi po domovini in v inozemstvo;
— posredujemo vam nabavo potnih listov in tujih vizumov v najkrajšem času;
— vršimo menjavo valut;
— vršimo rezervacije v spalnih vagonih in na JAT avionih, rezervacijah za letni odlih;
— v prodaji imamo avtokarte Slovenije in Jugoslavije, turistične karte Slovenije ter avtobusne in železniške vozne rede.
Poslovne prostore imamo v Celju na Titovem trgu, številka 5 pri Avtobusni postaji. Telefon 25-41, poštni predal 162.
Se priporočamo za cenjena naročila.
IZLETNIK CELJE

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše nepozabne mame

OROSLAVE HERCOG

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti, vsem sorodnikom, prijateljem in zancem, organizaciji ZB NOV »Janko Skvarča«, kot kolektivom podjetij in ustanov, ki so darovali številne vence in cvetje, vsem, ki so z nami sočustvovali in izrekli sožalje, ter pevskemu zboru »ZPD France Prešeren« za ganljivo zapeti žalostinki. Posebno se zahvaljujemo zdravniku dr. Jožetu Grilcu za dolgoletno požrtvovalno zdravljenje ob njeni bolezni.

Zalujoča šinova
in hčere z družinami

VAŽNO OBVESTILO!

Komunalna banka Celje objavlja tretje veliko NAGRADNO ŽREBANJE

ZA VEZANE HRANILNE VLOGE, VLOŽENE V CASU OD 1. JULIJA DO 30. SEPTEMBRA 1964

NAGRADE:

- 6 KOLES
- 1 RADIO SPREJEMNIK
- 2 TRANZISTORJA
- 1 ELEKTRIČNI PEKAC
- 3 LIKALNIKI
- 1 INFRA PEC
- 1 JEDILNI PRIBOR

Vlagatelji, ki bodo vložili in vezali znesek 50.000 dinarjev vsaj za dobo 1 leta ali 100.000 dinarjev vsaj za 3 mesece, bodo upoštevani pri nagradnem žrebanju in lahko prejmejo eno izmed navedenih nagrad.

Vezane vloge sprejema Komunalna banka Celje, podružnica Celjska mestna hranilnica in ekspoziture v Zalcu, Mozirju, Slov. Konjicah, Smarju pri Jelšah, Sentjurju, Laškem, Sevnici, Krškem in Brežicah.

Žrebanje bo v mesecu oktobru 1964.

Razen žrebanja imajo vlagatelji še to ugodnost, da se njihove vloge obrestujejo po višji obrestni meri od 5,5 do 7 %.

Vlagajte pri Komunalni banki Celje, kjer je vaš denar za vas koristno in varno naložen!

KOMUNALNA BANKA CELJE

Tekstilna tovarna »JUTEKS« Zalec razpisuje naslednja prosta delovna mesta

1. VODJO EE PREDILNICE
2. VODJO EE PRIPRAVE
3. VODJO EE DODELAVE
4. NORMIRCA

Pogoji: Pod 1. tekstilni tehnik, z več kot 5-letno prakso; pod 2. in 3. tekstilni tehnik ali visokokvalificirani tekstilni delavec z 10-letno prakso; pod 4. tekstilni tehnik s 5-letno prakso.

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

Prijave sprejema splošni sektor podjetja do 31. 8. 1964.

OGLAŠUJTE

V CELJSKI TEDNIK

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

IRIJE DRŽAVNI REKORDI

V soboto in nedeljo je bil na prenovljenem stadionu Borisa Kidriča v Celju velik interakcionalni predolimpijski miting. Poleg vrste jugoslovanskih atletov so nastopili še gostje iz Italije in Avstrije. Skoda, da niso nastopili vsi naši najboljši atleti, saj bi takrat miting veliko pridobil na kvaliteti. Kljub temu smo lahko z rezultati zadovoljni, saj so postavili atleti en jugoslovanski rekord za člane, enega za članice in enega za mlajše mladince, ter 5 republiških rekordov.

Tekmovanje se je začelo v soboto z mnogobojni. V odsotnosti naših najboljših deseterbojcev Kolnika in Brodnika je bila glavna borba med Vravnikom in avstrijskim državnim prvakom Mandlom. Vravnik je bil odličan, saj je le za 97 točk zgrešil 7000 točk. Od mnogobojcev se je izkazala še Draga Stamejčič, ki je v peteroboju postavila nov jugoslovanski rekord. Nova rekordna znamka je sedaj 4580 točk. Najboljša disciplina tekmovalca je bil prav gotovo te kna 2.000 metrov. Vazič je že povedel na samem začetku in mu do cilja ni bil kos nobeden od ostalih tekmovalcev. Z rezultatom 5:11.6 je postavil nov državni rekord. V isti disciplini je bil Červan peti. Razveseljiv je tudi rezultat v skoku v višino. Vivod je preskočil 2 metra in 8 centimetrov in s tem postavil nov republiški rekord in obenem izenačil najboljši letošnji rezultat v državi. Dobro se je držala tudi Marjana Lubej, ki je zmagala v teku na 100 metrov z 11.9, v skoku v daljino, kjer je kot druga Jugoslovanka preskočila 6 metrov in bila druga v peteroboju. In še celjski rekord v metu kopja. Postavil ga je Špilar z rezultatom 72.64. Drugi v tej disciplini je bil ing. Brodnik.

Ostali boljši Celjani so bili: Zaletel, ki je zmagal v teku na 100 metrov, Pikula, ki je bil tretji v metu krogla, Kolnik je zasedel isto mesto v skoku ob palici (Lešek ni nastopil), Mežnarčičeva je bila v metu diska druga, Kastelčeva pa tretja. Pozabiti pa ne smemo še mladince Medveška, ki je v troboju dosegel nov državni rekord za mlajše mladince.

Tudi najmlajši atleti so na tem tekmovanju preizkušali svoje znanje. Tako je v pionirskem troboju zmagal Petek. Isti tekmovalac je zmagal tudi v skoku v višino s 160 centimetri.

Celjski atleti v državni reprezentanci

Zvezna kapetana za moško in žensko vrsto državne reprezentance sta izžrebala tekmovalce oziroma mladinke, ki bodo nastopili na bližnjih meddržavnih prireditvah. Tako bosta v soboto, 22. ter v nedeljo, 23. tega meseca nastopili v Sofiji proti bolgarski državni reprezentanci mladinci dve junioriki AD Kladivarja: Podmilščakova v teku na 400 metrov ter Urbančičeva v metu kopja.

V zadnji disciplini, v štafetnem teku 4 krat 100 metrov, je Kladivarjeva štafeta izenačila slovenski rekord in pri tem premagala kombinirano jugoslovansko štafeto postavila.

Ob koncu mitinga so proglasili po tri najboljše tekmovalce. Pri moških so to Vazič za nov državni rekord v teku na 2.000 metrov, Vivod za nov republiški rekord pri skoku v višino ter Italijan Carabelli za nov italijanski mladinski rekord v teku na 800 metrov. Najboljše tekmovalke pa so bile Stamejčič, Lubej in Maričič.

K. F.

Simo Vazič od rekorda do rekorda. Tudi tokrat ni razočaral, saj je popravil svoj rekord na 2.000 metrov za 2.1 sekunde.

SEM TERTJA PO CELJU

MLADINA GOVORI

Od Metropole do Uniona... Od Uniona do Metropole... Za izjemo še do Zvezde. Vmes se obvezen pogled v Mignon in Expresso. To je celjska promenada, večerni in že tudi popoldanski dom na desetine celjske mladine. Sedim v Mignonu in gledam. Fantje in dekleta prihajajo, odhajajo, zopet prihajajo in zopet odhajajo. Sedijo samo za trenutek, toliko da spijejo eno express ali pa turško. Več ne utegnejo, saj jih še čaka Expresso in potem zopet od Metropole do Uniona. Kaj nimate drugega dela?

Kaj pa naj bi delali? Delamo dovolj dopolnne. Večeri so vendar naši. Če nam ne dajo drugega, sta dovolj tudi Mignon in Expresso. (PT)

Saj res, kam pa naj gredo? Mladinski dom... Oh, dovolj smo že govorili o njem. Toda, ali bodo šli v dom, ko bo gotov?

Sedaj nimam kam. Ko je bil še odprt mladinski klub »Center« sem bil večkrat tam, kjer smo gledali televizijo. Sedaj je zaprt in namam drugam. (AS)

Torej je pri tem kriva tudi skupnost, ki jim ne nudi tistega, kar bi radi. Radi bi se zabavali.

Rada sem zahajala v Samopostrežno restavracijo v Gaberju. Potem so zagnali strašen halo, češ kaj vse smo delali tam. V resnici ni bilo tako hudo. Malo zaplešeš in se poveseliš pa menda lahko! Zgleda, da nas starejši še ne razumejo. (PM)

Vidimo, da mladina nekaj pričakuje od skupnosti. In kaj bi najraje imeli.

Bomo videli kako bo v Centralnem mladinskem klubu. Zato bi radi, da bi bil klub čimprej gotov. Morda se bomo tam lahko zabavali tako kot se hočemo mi. Menda nam ne bodo potem zopet očitali, da smo »huligani«. Hočemo iti v korak s časom. Če hočemo vsepovsod posnemati razvite dežele, zakaj se ne bi tudi mladina malo pozabavala po njihovem načinu. (SS)

Takšna je torej stvar. To hočejo. Če so njihove zahteve upravičene ne bi komentiral. To dajem v razmislek vam.

k. f.

ŽIVLJENJE V STEVILKAH

Vedno več turistov

Naša dežela je lepa in celjski okraj v tem ne zaostaja. Vedno več turistov prihaja k nam, ki občudujejo pokrajino, čeprav niso še povsem zadovoljni s turistično ureditvijo, gostinstvom in cestami, ki so ponekod izredno slabe.

Pred osmimi leti smo imeli v celjskem okraju 57.910 gostov in med temi samo 2.237 tujih. Nočitev je bilo takrat 308.375, vendar so jih tuji državljani opravili le 8.292. Do danes pa je turizem občutno porasel. Do 1959. leta že za 51 % in v lanskem letu, če upoštevamo 1956. leto za osnovo, kar za 84 %. To pomeni, da je v celjskem okraju lani bilo že 106.878 gostov in med temi 20.643 turistov iz tujih dežel, zlasti še iz Avstrije, Italije in Nemčije. Vsi gostje pa so opravili 571.604 nočitev in od tega tuji državljani 84.241.

Te številke nam povedo, da turizem postaja zelo važna veja v našem gospodarstvu. Vse bolj si bomo morali prizadevati, da izkoristimo skrite rezerve, ki so še prav v turizmu, da bomo čim bolj sposobni nuditi turistom polnovredne usluge. Pobrigati se moramo za ustrezne zmožljivosti, ki se vzporedno sicer tudi občutno večajo. Leta 1958 smo imeli 1.810 sob z 3.732 ležišči, lani pa že 2.401 sobo z 5.116 ležišči. Statistične številke kažejo še to, da je tudi domačih delovnih ljudi vse več med turisti, ki uživajo potreben letni oddih. Leta 1956 je bilo v celjskem okraju komaj 55.673 domačih gostov, lani pa že 86.235, kar pomeni tudi boljši standard ter večjo skrb za oddih delovnega človeka. I. B.

G L O S A
ŠKODOŽELJNOST
PA TAKA

Celjski Otok postaja z vsakim dnem vse bolj arhitektonsko zaključena celota Celja, recimo najmodernejši predel mesta. In še se najdajo gradbene parcele za enostanovanjske hiše (ali sodobne vile). To da poizkusite: težka in težavna, če ne neuresničljiva so pota, da bi kot prošnjik dobili parcelo na tem področju po zaporedju prispelih prošnji.

Najbrž smo se že preveč približali svetu, ki odloča o teh stvareh. Toda praksa le kaže, da ne usmerimo vseh privatnih graditeljev v okoliš za gradnjo vrstnih hiš na Ostrožno, temveč tu in tam prijateljsko prezmemo in utemeljimo potrebo, da ta ali oni (recimo za primer: inženir) lahko gradi na Otoku. Vemo, da bo gradil sodobno vilo, da ima odlične načrte in da njegova hiša ne bo

motila bodočega razvoja Celja, čeprav bi tam lahko stal stanovanjski blok. Torej se najbrž ne splača niti poizkušati, če nimaš vseh tovrstnih pogojev, kajti že naši družbeni organi (recimo pobleže: svet) so stavljeni na hudo preizkušnjo. Tako mimogrede ni napak, če pomisliš, da bi kdaj le utegnil rabiti uslugo tega upoštevane prosilca, kajti... Pri tem pa moraš biti zelo zelo odločen in pretehtati marsikaj. Ta in ta (recimo: zdravnik) ima dovolj sredstev, da bo njegova vila samo popostrila ta okoliš, ki ne bi prenesel vrstnih hišic. Prav pa je tudi, da je blizu proizvodnje, tudi to je važno. Ne pozabimo potrebe po bližnji kulturnih hramov; to je vendar izobražen človek. Torej... le ni tako preprosto odločati, pa čeprav občinski predpisi na tem ali tem mestu prepuščejo gradnjo enostanovanjskih hiš (alias: vil). Predvsem pa je treba razumeti, da je to drobno razglabljanje le droben prispevek ob problemu črnogradenj — mar ne?

Celjska atletika ni tako slaba

Celjski športni javnosti — zlasti tisti, ki »navija« za atletiko — ime MIRAN POLUTNIK ni neznan. Njegovo ime je tesno povezano z delom in prizadevanji AD Kladivarja. Poznamo ga kot vnetega športnika in dobrega športnega tovariša, v zadnjem času — po bolezni, ki je za precej časa prekinila njegovo športno kariero — pa tudi kot trenerja. Vrsto let je na pomembnih tekmovanjih nosil športni dres AD Kladivarja in dosegel lepe rezultate.

V zadnjem času pa je bil deležen — poleg njega pa tudi ves celjski atletski kolektiv — še enega priznanja: Atletska zveza Slovenije ga je imenovala za kapetana republiške ženske mladinske reprezentance.

Dobro pozna razmere v celjskem športnem življenju. Zato sem ga obiskal na domu; prireglil me je v pogovor, mi razlagal to in ono...

A vendar — obiskal sem ga kot novinar in na koncu je v moji beležnici ostalo teh nekaj misli.

Veš, je dejal, celjska atletika ni tako slaba, da bi Jugoslovanska ne mogla biti še slabša. To pomeni, da je kar dobro... V olimpijskem letu lahko beležimo vrsto odličnih rezultatov: Vazičev, Spanov in Červanov, Kovana in Leška, pa Stamejčičeva in Lubejeva itd. Naši atleti dosegajo rezultate evropskega in celo svetovnega kvaliteta razreda...

Kaj pa konkretno celjski atlet?

Starejša generacija dosega lepe rezultate. Našlet sem že Vaziča, Leška in ostale. Imamo vrsto atletov, ki so med najboljšimi v državi. Drugače pa je z mladinci. Prav letošnje leto čutimo pomanjkanje kvalitetnih mladincev, čeprav jih nekaj imamo. Pred leti smo vklju-

čili precej mlajših športnikov, ki bi morali letošnje leto doseči svojo najboljšo formo. Pomagati seveda ne moremo. Pač pa smo letos vključili precej novih članov-pionirjev, ki kažejo precejšnje zanimanje za udeleževanje. Največ je pristavek tehničnih disciplin: skok v višino ter teki preko ovir...

Kako pa je z mladinkami?

Ja, večina mladink jemlje trening pre malo resno: smatrajo jih le za rekreacijo. Vendar pa je med njimi precej perspektivnih mladink, ki bodo čez nekaj let dosegle lepe rezultate. Naj omenim le tri izmed njih: Zlata Podmilščakova, Milica Kelc in Marija Uranar. Med dekletki je precejšnje zanimanje za skoke v višino, nimajo pa zanimanja za teke, disciplino torej, v kateri je Kladivar pred leti dominiral...

Še sva govorila o atletiki, o problemih, ki tarejo celjske atlete, pa še o nekaterih tekmovanjih, na katerih bodo nastopili tudi celjski atleti. A kmalu sva se morala posloviti: trenint tudi tokrat ni izostal. Kljub boleznim, ki jo je šele pred nedavnim prebolel, je že prišel z rednimi treningi; na bližnjem državnem ekipnem prvenstvu bo zastopal Kladivarjeve barve...

-J-

REKORD V JADRANJU

Olga Šoškič iz Zagreba ter Iva Januš iz Celja sta postavili nov državni rekord v jadrstvu za ženske s preletom na odrejeni cilj od Vršca do Novega Sada v dolžini 120 kilometrov in s časom 2:10 ur.

OB VSTOPU ND KLADIVAR V II. ZVEZNO LIGO

Želimo konstruktivno razpravljati

Naši prvi razgovori so nam utrdili prepričanje, da je o vprašanjih, katera smo v našem uvodnem članku nazivali, potrebno razpravljati.

Zal pa so nam naši prvi razgovori prinesli sliko, ki nam kaže, da se o morebitnem vstopu ND »Kladivar« v II. ligo ni pravočasno, koordinirano razpravljalo na za to pristojnih mestih: ObZTK, Svet za telesno kulturo pri ObS ipd. (verjetno gre to stanje pripisati predvsem »neuradnim razgovorom«, na katerih so se velikodušno zagotavljala sredstva in pa dejstvo, da velika večina ni resno računala z uvrstitvijo v II. zvezno ligo!). Kicer pa pogljemno kaj mislijo o tem nekateri tovariši, katere smo poprosili mnenja.

Tovarišica Slava Faletič (podpredsednik ObS): »O vstopu »Kladivarja« v II. zvezno ligo nismo razpravljali. Sicer pa menim, da sta za te razprave pristojna Svet pri ObS in ObZTK.

Tovariš Edo Jurhar (predsednik ObZTK): »O morebitnem vstopu »Kladivarja« v II. zvezno ligo smo razpravljali; (vendar ne ObZTK kot forum — op. piscev) »obstajala je namreč bojazen, da bodo že itak skromna sredstva za telesno kulturo porabljena v večini za nogomet.

Tovariš Milan Božič (donedavni predsednik sveta za telesno kulturo pri ObS): Svet o tem ni razpravljal, vsaj v dobi priprav ne; je pa dal ob zaključku svoje mandatne dobe poročilo in stališče o tem.

Menimo, da je odveč podčrtati dejstvo, da so posledice nepravilnih razprav očitne.

Ko pa smo razpravljali o javnosti dela, smo dobili mnenja, ki podpirajo našo ugotovitev, da je ND »Kladivar« delal na tem področju dosti premalo.

Tovarišica Slava Faletič: »Dosedlej moramo vztrajati pri popolni javnosti dela in poostreni družbeni kontroli!«

Tovariš Edo Jurhar: »Zagotoviti je potrebno večjo javnost dela, občane pa obvestiti o nagrajevanju igralcev.

Tovariš Jože Kuzma (novinar): »Dosedlej javnost še sploh ni bila obveščena o nagrajevanju v ND »Kladivar«.

ObZTK ZMS Celje: »Športni kolektivi (tudi ND »Kladivar«) prenašajo obveščanje občane o svojem delu!«

Menimo, da je povzete jasen ter da ga bodo prizadeji vzeli kot utemeljen in konstruktiven predlog na znanje. Še posebno pa je nevdržno to, da javnosti ni dan na vpogled predlog pravilnika o nagrajevanju in pa predvideni proračun stroškov za tekmovalce ND »Kladivar« v II. ligo (po izjavi tovariša Jurharja je prva okvirna vsota 40 do 50 milijonov!!!). Posledice takšne neobveščenosti so izredno različna mnenja o teh vprašanjih.

Menimo, da je odločitev, da se ločeno finansirata množični in tekmovalni šport od vrhunkega — atraktivnega športa — do celja pravilna. Medtem ko bo vir za prvega še nadalje sklad za telesno kulturo pri ObS in namenski prispevki GO, pa bi sredstva za atraktivni šport v Celju (atletika in nogomet) zagotovile GO — preko podjetja za reklamo — s svojimi sredstvi namenjenimi za te svrhe. Če bi o tem pravočasno obvestili javnost, bi nedvomno izostala prejšnja mera desorientiranosti pri športnih delavcih ostalih športnih panog. Vprašanje je tudi, če bo teh sredstev dovolj (o njih dodelitvi morajo odločati samoupravni organi), čeprav bi jih naj bilo letno kar 80 milijonov.

Naj zaključimo za danes: Športni kolektivi se bodo morali bolj naslanjati na javnost (in samoupravne organe) in iskati njeno podporo, kar pa bo mogoče le s pravilno usmerjenim in kvalitetnim delom.

Sekretariat Okrajnega komiteja ZMS
Celje

DRUGA TOČKA ZA
KLADIVARJA

Tudi drugi nastop nogometašev Kladivarja v zvezni ligi se je končal z neodločnim izidom. Tako so celjski ligasi pripisali k svoji bilanci še eno dragoceno točko; dragoceno tembolj, ker je bila priborjena na tujem igrišču. Tekma v Slavonkem Brodu med domačim BSK in Kladivarjem se je namreč po precej razburljivem poteku končala z rezultatom 2:2.

Po tem uspehu je Kladivar zasedel mesto v sredini lestvice z dvema točkama ter izenačenim razmerjem v golih 3:3.

V nedeljo bodo Celjani sprejeli v goste ekipo zagrebške Lokomotive, moštvo, ki je bilo doslej uspešno v obeh nastopih in ki ne skriva pretenzij za povratak v družbo najboljših jugoslovanskih nogometnih enajstoric, torej v vrvo zvezno ligo. Osvojitev kakršne koli točke v srečanju s takšnim tekmeccem bi pomenila velik uspeh za novince v ligi. To pa bokrat pomeni da se bo treba boriti in še enkrat boriti.

RADIO CELJE

V tednu od 24. do vključno 30. avgusta bo v oddajah celjskega radia na 202 metra: celjska kronika vsak delavnik ob 17.00, obvestila ob 17.10, plošče nožnih ob 17.35 ter zabavna glasba in reklame ob 17.45. Razen tega se bodo v tem času zvrstile še naslednje oddaje:

ponedeljek, 24. avgusta: 17.15 — poje Brenda Lee, 17.25 — športni pregled;

torek, 25. avgusta: 17.15 — na planincih lušno biti; 17.25 — mladinska oddaja;

sreda, 26. avgusta: 17.15 — Franc Liszt: Koncert za klavir in orkester;

četrtek, 27. avgusta: 17.15 — cowbojske pesmi, 17.25 — radijska univerza;

petek, 28. avgusta: 17.15 — zborovska glasba;

sobota, 29. avgusta: 17.15 — za prijeten konec tedna;

nedelja, 30. avgusta: 12.00 — pogovor s poslušalci, 12.10 — obvestila, 12.15 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.25 — Straussovi valčki in reklame, 12.45 — Rudi Lešnik: Plevel je razpihal vihar. Ob 20 letnici partizanskega napada na Šmarje pri Ješah.

Moja sestra pleše z mnogimi. To jo veseli, smeje se in nikoli ji ni dovolj.

Okoli polnoči jo spomnim, da morava domov. Nadleguje me še za tri ples. Dovolim ji. Prosi se za enega. Pleše še en ples. Toda nato je konec. Greva domov. Pripoveduje mi, kateri fantje so ji bili na plesu všeč. Na koncu vendar le vedno zasukne pogovor na dekleta, pravzaprav na dekle, ki bi bilo ravno pravo zame, ki je prikupno, pridno in pametno in bi prav gotovo hitro lahko postalo vzorna učiteljica. Seveda če sem se odločil postati učitelj.

Sestra se potem močno ogreje za svoje misli. Ker je tema, si ne morem predstavljati, da leze komaj v sedemnajsto leto. Trmari in vztraja, da ne smem več nisliti na Beato. Vprašam jo, kaj ima proti njej. Nič, mi odgovori, le to, da je gruntnarjeva hči, ki nima pravice, da bi me vlekla za nos. Človek se ne sme kar tako na vrat na nos zaljubiti. Nekaj razuma je tudi treba pri tem.

Kaj naposled moja sestra razume o ljubezni?

Nekoč sem šel brez sestre in bi jo moral na dvorišču čakati. Toda nisem šel sam. Ob meni je drobila korake mlinska dekla, drobna rjavopolta Hilda. Ustavila sva se pred vasio in za urico posedela pod jablano. Deklica Hilda je mo-

ŠE DOBER TEDEN BREZ SKRBI

Še dober teden bo užival mladi rod brezskrbne počitnice, potem pa se bodo spet odprla šolska vrata in začele se bodo male in velike skrbi.

Predvsem pa vstopa v novo življenjsko obdobje tista generacija otrok, ki bo letos prvič prestopila šolski prag. K temu majhna misel:

Edinček je bil letos vpisan. Kadarkoli mati z znankami in sosedami govori o tem, se ji zrosijo oči, govori kako jo stiska tesnoba, češ, sinček zdaj gre na pot, ko ne bo več popolnoma njen.

Ce otrok to vidi, potem je jasno, da o šoli ne dobiva vspodbudnega mišljenja. Tako ni prav. In če se bo mati prvi dan otrokovega odhoda v šolo razjokala, se mu bo uprlo.

Priporočam, da otroka pelje v šolo oče ali pa kak sosedov šolar, če mati ne zna krotiti svojih izlivov.

Jurij Brezan: GIMNAZIJEK

rala v mlinu trdo delati, tudi žito nasipavati iz težkih vreč. Ima močne roke, ta nežna Hilda.

Poljubil sem jo. Bil je junij. Vse je cvetelo, raslo in zorelo. Ne vem, kako da sem Hildi rekel — Beata.

Se sva sedela pod jablano z ramo ob rami. Mlinska dekla je zrla v ozek svetel pas na obzorju.

Krhka Hilda me je vprašala, če vem, kje je tesar Pavel.

— V Halenu, na letališču dela, ji odvrnem.

— Veliko denarja zasluži, mi pove. — Postavil bo prtilično hišo svoji materi.

— Vajino hišo, sem jo popravil.

— Ne, njegovo hišo, je zagodrnjala, se še krepkeje naslonila ob mojo ramo in gledala v tisti pas nad obzorjem, kjer naj bi vželo sonce.

V julijskih nočeh se sliši daleč. Slišala sva prihajati mojo sestro in fanta. Smejala sta se in klepetala.

Vsi štirje smo potem šli v vas, dekleti v sredini, midva s fantom ob straneh. Objeti okoli ramen smo peli prav po tiho:

Ko zgodaj zjutraj grem domov

tja čez zeleno tratico,

dekletce srečam tam gredoč,

ki moje je bilo nekoč.

Valeri, valera ...

Pri mlinu smo pustili mlinsko dekle in peli tiho naprej:

Valeri, valera ...

Peli smo, a Hilda je še vedno gledala za nami skozi mlinsko okno in si zavezovala ruto na glavo. Pregibala je ustnice — pela je z nami. Za trenutek je izginila, potem pa sem jo videl, kako je počasi šla k hlevu z molznim vedrom v rokah.

Tisti trenutek je stopila v prvi pramen sončnih žarkov. Vsi smo osupli in kar se da hitro tekli domov. Tudi za fanta, ki je bil konjar, za sestro, ki je bila tretja dekla in zame, ki nisem bil nič, je vželo sonce. Nisem bil nič, toda želel sem pomagati očetu pri košnji ...

Oče je pred mano zarezal široko rez, jaz pa sem mu sledil. Mojemu očetu so se zasvetile drobne potne kapljice na razoranem čelu, jaz pa sem bil po desetem zamahu moker kot trava, ki je padala pod najinimi kosami. Pa nisem zadeval ob krtine, nisem večkrat kot oče rabil brusni kamen, ki je zvenceče drsel čez ostro jeklo.

Sonce se je komaj za dva ječmenova zrna dvignilo na nebo, ko sva podrla zadnje pedi trave. Oče je rekel, da je dobro kosila in s travo obrisal svojo koso. Vrgla sva kosi čez rame in šla domov.

Oče je vodil konja, jaz pa sem tiho zapel:

... Ko zgodaj zjutraj grem domov

tja čez zeleno tratico ...

Od presenečenja sem požrl besedilo. Oče je pel z mano:

... dekletce srečam tam gredoč,

ki moje je bilo nekoč.

Nisem gledal ne levo ne desno. Mudilo se nam je.

Oče je moral na delo v kamnolom.

Jaz sem moral v šolo.

Prva ura — latinščina. De tranquillitatem animi ...

Je že precej nenavadno nositi koso na rami- nu in pri tem misliti na gospoda Seneca, na slavnega filozofa iz Rima.

Prihodnjič: Jurij Brezan: SEMESTER IZGUBLJENEGA CASA.

KARLO DOBOVIŠEK:

Dve solzi

Sedaj je Jošt že upognjen, star mož. Nekoč pa je bil tudi on mlad in poskočen fantič. Nekaterih dogodkov iz tistih časov se še tako živo spominja, kot da so se dogodili včeraj.

»So doživetja«, pravi stari Jošt, »ki zapustijo v srcu grenko bolečino in bi jih človek najraje pozabil, če bi le mogel. So pa tudi taka, ki stopijo globoko v našo dušo in nas potem, kot svetel plamenček spremljajo skozi vse življenje.«

Takšen je tudi dogodek, ki ga želim opisati, kot mi ga je stari Jošt pripovedoval. Takole je začel:

»Z oddaljene hribovske domačije do šole sem imel debelo uro hoje. Skozi tistih nekaj let ko sem hodil v šolo sem na tej poti doživel marsikaj zanimivega. Srečaval sem znane in neznane ljudi. Na poti skozi gozd sem splašil zajca ali pa je nenadoma skočil pred me srnjak, tedaj pa sem se jaz na smrt prestariš. Včasih sem srečal kmeta, tistega bogatega doli iz vasi, ko je z voli ali pa s konji vpreženimi v težak voz šel po drva v gozd gori na planino. Njega sem se vedno nadelež izognil, ker me je bil nekoč, ko sem ga takole srečal in pozdravil, kar doli z voza oplazil z dolgo ježlo. Ko pa sem tekel skozi vas mi je marsikateri kosmatinec kazal svoje zobe in še vesel sem lahko bil, če mi ni »zmeril«, že itak na mnogih plateh zakrpanih hlač.

Učili so nas v šoli pa tudi mati me je tako učila, naj se na cesti vedem dostojno in ljudi, ki jih srečujem vljudno pozdravljam.

Ne vem, če sem čisto dosledno izpolnjeval vse te lepe nauke, toda nekaj tega se me je bilo le prišlo.

Kot vsak dan, sem tudi tistega dne s torbico na hrbtu ter s kanglo mleka v roki bosopetil na poti v šolo. Bilo je že pozno, zato so vsi otroci odhiteli naprej. Ko sem oddal mleko v mlekarni, kamor sem ga nosil vsak dan, sem potem čisto sam korakal naprej po cesti.

Po nasprotnem robu ceste mi je nasproti prihajal prileten mož. Bil je velik, slok, malce ukrivljen človek. Imel je dolge bele lase, obraz pa mu je pokrivala dolga bela brada. Z glavo je neprestano gibal. Tudi moja mati je tako gibala z glavo. Rekla je, da so tega krivi slabi živci.

Potem sva se srečala. Voščil sem dobro jutro.

Starček onstran ceste je za hip obstal, nato pa preko ceste krenil proti meni. Čakal sem, misleč kaj bo. Pred menoj se je ustavil, se sklonil k meni in mi čisto od blizu pogledal v obraz. Nekaj časa me je nepremično gledal, nato pa prijazno dejal:

»Hvala ... hvala! Tudi tebi fantek dobro jutro!«

V njegovih modrih starčevskih očeh sta se lesketali dve solzi. Dve solzi, čisti kot bisera.

Takrat tistih solz nisem razumel. Danes, ko sem sam že star, jih razumem. Nisem poznal moža, nisem vedel kdo je, toda ko sem o dogodku povedal doma materi, je dejala, da to ni mogel biti nihče drug, kot stari učitelj Vranič. Torej človek, ki je vse svoje življenje posvetil vzgoji mladih ljudi.

Tega dogodka sem se spomnil oni dan, ko je neki tak fantiček šel na cesti mimo mene in mi namesto pozdrava krepko zažvižgal v uho, je končal stari Jošt svojo zgodbo. Jaz pa sem videl kako sta v njegovih modrih očeh trepetali dve, kristalno čisti solzi.

Vem. Zal, to nista bili solzi sreče.

MILE STANKOVIC:
SREČNI OČE
(Humoreska).

Po pravici povedano imamraje hčerke kot fante, zato sem želel, da bi bil moj prvi otrok hčerka. In prišla je atekova Ljilja, ki je ne bi dal za nič na svetu. Ko sem si tako zagotovil žensko potomstvo, sem pomislil: tudi drugi otrok bi bil lahko hčerka, pa magari Goran. Rodila se je Gordana, kar je bilo zanesljivo znamenje, da bo tretji otrok Dragan. Pa je prišla Dragana. Za njo je bil predviden Ivan, toda rodila se je Ivana. Tudi Bojan je lepo ime, toda tudi nje-mu smo morali doati črko a, pa so ga vpisali v matično knjigo kot Bojana.

Tako imam pet hčerkic in ne vem, katera je slajša. Vse po vrsti imam rad. In če je kaj treba čakati v vrsti, rečem ljudem:

— Prosim prednost. Imam vsō pravico.

— Kako to? se začudijo ljudje in mi zaprejo pot.

— Jaz sem oče petih hčera, vi pa gotovo poznate našo ustavo, člen ta in ta, točko be.

In jim pokažem družinsko izkaznico, ki mi jo je izdal fotograf: štiri hčerke mi sedijo na kolenih, peta stoji na sredini — kot krajcarji!

— Izvoli, brat! se nasmejejo dobri ljudje in mi dajo prednost.

Vsi vedo, kaj pomeni deset najlonskih nogavic, da o drugem sploh ne govorimo. Sreča, da se tisto, kar mora srečni oče podariti svojim hčeram, ko se možijo, ne imenuje več dota.

Nikar me ne razumite narobe. Otrok je otrok, jaz pa sem trgovski poslovodja pa vem, kaj je asortiman, pa sem sam zato želel, da bi bil šesti otrok nekega drugega spola. Moja žena je Mirjana, zato se ji je asortiman — Ljiljana, Gordana, Dragana, Ivana, Bojana — lepa prillegla. E, sem rekel, dovolj je bilo deklet, pa naj se šesti imenuje Živko!

Vsi smo se opredelili za asortiman. Devetletna Ljiljana je želela brata, medtem ko je triletna Bojana stalno čebljala: »Plisel bo hlapec Živko.« Mati Mirjana se je zaklinjala pred sosedami, da hoče enkrat roditi sina.

Preteklo zimo sem nekega dne stopical okrog porodnišnice, ko se mi je proti večeru približala zdravnica. Dvignila je dva prsta. Nisem mogel do besede in sem z gibi rok iskal pojasnilo. Zdravnica me je potrepkala po rami.

— Brez skrbi, je rekla, — porodnica se dobro počuti, otroka prav tako, dobili ste ...

— Aaa ... sem zajecjal.

— ... dve zlati hčerkici.

Odšel sem v kavarno, kjer sem nameraval s prijatelji zaliti rojstvo sina. Toda ker ne vem, kaj je fantek in ker vem, da bosta ti dve hčerkici najslajši, sem se ga temeljito nalezal.

— Bratje in prijatelji, ime jima bo Biljana in Srežana. Toda bojim se, da bo zmanjkalo lepih imen.

— Cakajte, ljudje, me je preblislila pametna misel: Ljiljana, Gordana, Dragana, Ivana, Bojana, Biljana, Srežana ... ženska, ženska, ženska ... Zdaj mi je vse jasno. Saj je vendar moja žena ženska! In njena mati je ženska! In babica je bila tudi ženska! In tako je moja žena rodila ženske!

— Živele! so vzkliknili prijatelji.

— Tako je, povzame poslovodja. — To je pri njih dedno. Nisem jaz kriv. Narobe. Jaz tem hčeram nisem niti mati niti stara mati, pač pa oče, pomeni, nisem ne ženska ne hčerka, pač pa moški sin moškega očeta, pa bodo zato nasledniki sinovi mojih zetov in moji moški vnuki. Živel asortiman Čire Čirica!

Skozi jekleno točo

PISE: BRANKO HOFMAN
RISE: PETER KRIVEC

ČLOVEK ČLOVEKU ČLOVEK

ALI PA TUDI NE!

VSE VEČJI INDUSTRIJSKI RAZVOJ Z UVEDBO MEHANIČNE ZAHTEVA IZ LETA V LETO VSE VEČ STROKOVNIH KADROV IN DELOVNE SILE. VSLED BOLJŠIH DELOVNIH IN ŽIVLJENJSKIH POGOJEV JE DOTOK DELOVNE SILE V INDUSTRIJSKE BAZENE VSE VEČJI. ZARADI TEGA OSTAJAJO NEKATERE PROIZVODNE PANOGE BREZ STALNE DELOVNE SILE (KMETIJSTVO, GRADBENISTVO), ZATO ZAPOSLUJEJO OBČASNO IN SEZONSKO DELOVNO SILO. V CELJSKEM OKRAJU JE BILO JUNIJA LETOS ZAPOSLENIH PREKO TISOČ SEZONSKIH DELAVCEV.

PODJETJA, KI ZAPOSLUJEJO TOVRSTNO DELOVNO SILO V VEČINI PRIMEROV NE NUDIJO LE-TEM USTREZNIH ŽIVLJENJSKIH POGOJEV. (V OKRAJU JE LE NEKAJ PODJETIJ, KI SO ZADOVOLJIVO RESILA TE PROBLEME: VEGRAD, INGRAD, CINKARNA, RUDNIK RJAVERGA PREMOGA V VELENJU IN DELNO GRADIS). DA BI OSVETLILI RAZMERE IN DELOVNE TER ŽIVLJENJSKE POGOJE SEZONSKIH DELAVCEV SMO IZVEDLI AKCIJO, KI JE ZAJELA PET PODJETIJ, DA DELAVCI SAMI SPREGOVORJO O SVOJIH PROBLEMIH, OD KATERIH NAVAJAMO LE NEKAJ:

VSE PRAVICE PO ZAKONU?

Visoko v zemeljskem useku smo srečali pri delu eno izmed petnajstih skupin sezonskih delavcev, ki gradijo cesto od Rimskih Toplic do Zidanega mosta. Ob ropotanju pnevmatičnih svetrov in buldožerjev so se možje v pripekajočem soncu skla-

njali nad lopate in vihteli krampe. Pri celjskem cestnem podjetju je na tem odseku zaposlenih okrog 250 sezonskih delavcev. Stanujejo v dveh naseljih, ki jih je uredilo podjetje. V vsakem naselju imajo tudi menzo. Trije obroki hrane stanejo mesečno nekaj nad enajst tisoč dinarjev. Delajo po enajst ur dnevno. Redni delovni čas je pri njih baje deset ur. Podjetje jim prizna le eno naduro. Ravno tako jim ne plačajo časa, ki ga izgubijo ob kosilu. Za

sprejem in odpust delavcev nimajo posebne komisije. Ko smo o tem vprašali šefa gradbenih del, tovariša inženirja Kovačiča, nam je povedal:

»Naše podjetje zaposluje veliko število sezonskih delavcev. Stanujejo v naseljih, ki jih sami postavljamo. Plačani so v večini primerov po delu na akord, poleg tega dobivajo poseben terenski dodatek v višini 250 dinarjev. Delavci so pridni in disciplinirani. Imajo vse pravice kot jih predvideva zakon o delovnem razmerju občasnih in sezonskih delavcev.«

Med razgovori z delavci pa smo izvedeli, da njihovo življenje le ni tako rožnato. Tu ne bi omenjali, da v barakah, kjer v eni sobi stanuje tudi po štirideset delavcev ni niti ene omarice, v katero bi lahko spravili obleke, da ni od 250 sezonskih delavcev niti enega člana delavskega sveta, da so imeli prvi in zadnji sestanek sindikata ob volitvah v delavske svete, da še sedaj nimajo izkaznih sindikata in da jih lahko opuščajajo z dela brez komisije za sprejem in odpust delavcev. Več o razmerah in življenju sezonskih delavcev pri celjskem cestnem podjet-

ju nam je povedal Rajko Topić, ki je pri podjetju že pet let:

»Večina teh delavcev je iz okolice Banje Luke. Pred petimi leti sem pripeljal v podjetje prvih osem delavcev. Zaposleni smo od pomladi do pozne jeseni, to je v času, ko vreme dovoljuje zunanja dela. Že nekaj let nam v podjetju obljublajo, da najpridnejše sprejmejo v redno delovno razmerje. Lansko leto smo že pustili delovne knjižice, vendar so nam letošnjo pomlad sporočili, da nas niso mogli sprejeti v redno delovno razmerje.

Najtežje je to, da nimamo tesnejših kontaktov s političnimi in družbenimi organizacijami. Pogosto se tovariši upravičeno razburjajo, zakaj do danes še ni bil sklican sestanek članov sindikata in zakaj do danes ni prisostvoval sestanku članov ZK (med njimi jih je okrog petnajst) sekretar osnovne organizacije. Na letošnjih volitvah v delavske svete so bili štirje kandidati izmed sezonskih delavcev. Izvoljen ni bil niti eden. Pozneje so nam povedali, da tovariši niso pravilno označevali kandidiranih imen!«

OB JAJCIH IN SLANINI - 14 UR DELA

dela, eden izmed nas hitro pripravi večerjo, medtem se ostali umivamo.

Dnevno imajo dva topla obroka. Tako pripravljena hrana stane posameznika okrog deset tisoč dinarjev. Za sobo ne plačajo nič. Med razgovorom so nam povedali, da je po njihovih izračunih taka prehrana cenejša od hrane v družbeni prehrani. Pa tudi izguba časa je manjša. Delajo samo po normi.

»Ko se okrog osmih zvečer utrujeni vrnemo domov, skuhamo večerjo in umijemo, je ura deset. Tako nam ne preostaja drugega kot, da gremo

spat. Ob nedeljah po navadi ves dan — spimo. Včasih gremo dopoldne v Velenje, da popijemo kakšno pivo. V kino poredkoma zahajamo.

Lahko rečemo, da ni samo naše delo sezonsko, temveč celo življenje. Prav zaživimo šele v pozni jeseni, ko se vrnemo domov. Tu poznamo samo delo. Družbeno in politično delo je od nas zelo odmaknjeno. Stike z družinami vzdržujemo le pismeno. Zasluge pošiljamo domov, saj smo doma s področja Slavonskega Broda, ki je bilo ob nedavnem potresu močno poškodovano.«

* * *

V večini primerov, ko načneš vprašanje delovnih in življenjskih pogojev sezonskih delavcev pri nas, ti podjetja »servirajo« kot iz puške odgovor: DOBRO, kot predvideva zakon!

In kljub temu brez povečevalnega stekla ugotavljaš dejstva, ki ne kršijo samo zakonov, temveč tudi osnovna socialistična načela. Primerov je nešteto. Sami delavci neradi govorijo o tem, ker kritika rodi občajno takle uspeh: vrnjeno delovno knjižico in potne stroške za potovanje — domov! V svojih izjavah so previdni, potrpežljivo prenašajo krivice; nekoliko iz neznanja, največkrat pa zaradi nujnosti!

Vprašanje odnosov in dela sezonskih delavcev se vse pogostejše pojavlja na dnevnih redih občinskih skupščin, delavskih svetov in upravnih odborov podjetij. Sprejemajo se sklepi, vršijo analize, dajejo poročila,

la, vendar se problemi rešujejo po — polzevske! Podjetja postavijo ali preskrbijo stanovanja, ki so nepopolno opremljena. Pri prehrani pa pomagajo k skromnosti in varčevanju delavcev s tem, da jim puščajo svobodo pri lastnem organiziranju. Kako si lahko drugače tolmačimo dejstvo, da si morajo sezonski delavci kuhati hrano sami, da so delavci hoteli vedeti kolikšna je norma in zakaj ne dobijo zaščitnih sredstev za delo, pa se je delovodja začudil: Kako? Ni vam všeč? Slišal sem, da v Nemčiji rabijo mnogo delavcev, pa tudi delovni pogoji so znošnejši. Pojdite tja! Ali je morda k temu še potreben komentar?! Ko sprašuješ o teh razmerah, te že vnaprej začudeno odgovarjajo: Nemojte! Kdo vam je to povedal? Pri nas kaj takega? Ne, da bi vedeli! Če še vztrajate, začno rožljati za grožnjami in sodiščem.

In kaj so ukrenile družbeno politične organizacije? V večini primerov — MALO! Sindikat je in mora biti prvi poklican za reševanje teh problemov; toda sindikalne organizacije teh problemov sploh ne poznajo, saj je po zadržanju delavcev edina vez med njimi — članarina, ki jo odtegujejo na upravnih podjetjih. Člani Zveze komunistov med sezonskimi delavci so redki. Največ jih je pri celjskem cestnem podjetju. Imajo svoje sestanke, rešujejo (POSKUSAJO!) probleme, vendar ostajajo osamljeni, saj se do danes ni še nihče od osnovne organizacije v podjetju udeležil njihovih sestankov... Sezonske delavce nihče ne obvešča o uspehih podjetja. V isti sapi pa zatrjujejo, da so z njihovim delom nadvse zadovoljni. Kako tudi ne bi bili? Saj so skromni, potrpežljivi in tihi sezonski delavci celo zelo visoko produktivni ob enajst in več urnem delavniku! (Delavci niso vedeli, da bi kdor koli izmed njih bil deležen ob delitvi dobička!)

In ko iz leta v leto znova ugotovljamo, zakaj je vse težje dobiti občasno in sezonsko delovno silo, prevečkrat pozabljamo, da današnjemu delavcu ni dovolj odgovor, da dobi vse, kar mu je po zakonu zajamčeno! Iz dneva v dan se vse pogostejše mora postaviti star pregovor: ČLOVEK — ČLOVEKU — ČLOVEK! v navedenih primerih pa lahko mirne vesti dodamo še: ALI PA TUDI — NE!

JANEZ SEVER
LOJZE STEPANČIČ

Ponekod lahko sezonski delavci dosežejo tudi kvalifikacijo

ZASLUŽEK NI SLAB...

Celjski vodovod se počasi približuje Celju. Pri tem mu pomaga tudi precej sezonskih delavcev. Na odseku gradbenega podjetja »Gradis« pri Strmcu smo našli 42 sezonskih delavcev, ki so gradili vodovod pod Hudinjo. Delali so v zelo težkih pogojih, saj so bili nekateri do pasu v vodi, ki je črpalke niso mogle dovolj hitro izčrpati.

Večina delavcev stanuje v naselju »Gradisa« v Celju. Zjutraj jih pripelje na delovišče poseben avtobus, ki jih zvečer spet odpelje domov. Nekaj pa jih je do prihoda obiralcev hmelja stanovalo v sušilnici hmelja. No, pa naj raje sami povedo o sebi in svojemu življenju.

20-letni BRANKO MARIN je doma iz Bosanskega Novega pri Banji Luke. Povedal nam je: »Sedaj sem prišel prvič na delo v Slovenijo in to v aprilu. Nameravam ostati do jeseni, ko bom moral iti k vojakom. Stanujem v naselju »Gradisa« v Celju, od tam pa nas vozi na delovišče avtobus. Stanovanje je zelo lepo urejeno, saj smo v sobi le štirje. Tudi za higieno je poskrbljeno. Sobe nam čistijo čistilke, pa tudi rjuhe menjamo vsak teden. V naselju imamo radio, časopise in žogo, da lahko bremno. Sploh je vzdušje v naselju dobro in bi rad ostal tukaj, da bi se izučil kakšne poklica. Toda kaj hočeš, moram v vojsko... Verjetno pa, da se bom po odsluženju vojaškega roka spet vrnil v Slovenijo.«

Zanimalo nas je še, kje se hranijo ter kako je z zaslužkom. Dejal je:

»Hranimo se v privatni gostilni v Strmcu. Za hrano plačamo mesečno okrog 12 tisoč dinarjev. Toliko pa to, kar dobimo, ni vredno. V začetku meseca je hrana še kar dobra, tako da lahko dobi gospodinja dovolj abonentov, proti koncu pa je vedno slabša. Podjetje nam ne daje nobenih subvencij za hrano. Dobimo le terenski dodatek, ki znaša 270 di-

narjev dnevno. Zaslužek drugače ni slab, saj zaslužim od 45 do 50 tisoč dinarjev, tako, da mi ostane okrog 35 tisoč dinarjev čistega.«

Ko pa smo se zanimali, če sodeluje kdo od njih v organih samoupravljanja ter če se kdaj zanimajo zanje sindikalna in druge organizacije iz podjetja, je dejal:

»Jaz ne vem, da bi kdo od nas sodeloval v organih samoupravljanja. Mogoče sodeluje kdo izmed tistih, ki so se pri »Gradisu« stalno zaposlili. Od vseh organizacij v podjetju, pa se do sedaj še ni nobena zanimala za to, kako živimo in sploh kdo smo.«

OD 110 DO 200 DINARJEV NA URO

Delovodja na gradbišču vodovoda pri Strmcu, tovariša AVUGUSTA METLIČARJA smo vprašali o pogojih dela sezonskih delavcev na tem gradbišču. Povedal nam je naslednje: »Na mojem odseku je 42 sezonskih delavcev. Sedaj jih večina stanuje v Celju in se na delo vozi z avtobusom. Dnevno delamo po 11 ur. Od tega dobijo delavci plačane tri ure kot nadure, to je 150 %. Za delavno uro dobijo od 110 do 200 dinarjev. Ker so vsa dela normirana, dobijo toliko, kolikor naredijo. Razen tega po dobijo še 270 dinarjev terenskega dodatka. Ker nam prinašajo delovne sile, skušamo najboljše delavce »držati« pri nas v stalnem delovnem razmerju ter jih v zimskih mesecih poslati v Ljubljano na strokovne tečaje.«

LEŽALI SMO POD ŽIMNICAMI

Na tem delovišču smo poiskali še enega sezonskega delavca. Zanimalo nas je, mamele nekega, ki je ob prihodu stanoval v dvorani sušilnice hmelja v Strmcu. Eden izmed teh je bil tudi DRAGAN JOVIČIĆ iz Bosanske Krpe, ki je ravno tako prvič na delu v Sloveniji. Dejal je:

»Semkar sem prišel v začetku aprila. Petnajst nas je dobilo stanovanje v veliki dvorani sušilnice hmelja v Strmcu. To je velik prostor in v njem je bila le ena peč, ki pa ga ni mogla niti malo ogreti. Ker pa so bila razen tega razbita tudi okna, smo v začetku zmrzovali. Ponoči smo se pokrili z žimnicami, da ne bi zmrznili.«

Sedaj sem se preselil v naselje »Gradisa« v Celju. Tukaj je vse drugače. Rjuhe imamo čiste kot sonce, pa tudi pod je lepo čisto. Tam pa smo v petih mesecih menjali rjuhe le enkrat.

Da je to resnica smo se prepričali tudi sami, ko smo si dvorano ogledali. Ne samo, da pilna skozi okna, pač pa tudi skozi strop nad odrom. Razen tega pa o higieni v tem prostoru sploh ne moremo govoriti, ker je sploh ni. Pod je tak, kot da ne bi bil še nikoli oriban. Rjuhe, s katerimi so pogrnjene postelje pa se po barvi skoraj ne ločijo od sivorjavih dek!

»Ker smo samo štirje, si kuhamo hrano sami.« nam je povedal Milan Rajković. »Ob našem delu se ne moremo hraniti v menzi, ker čas namenjen kosilu in južnam ni vedno ob istem času.«

V sobi je pet postelj, štedilnik in dolga klop. Hranijo se večinoma z jajci in slanino, ki jo kupujejo v trgovini.

Jemo predvsem hrano, ki je zelo mastna in katero lahko najhitreje pripravimo. Zajtrka nimamo, ker začnemo z delom poleti že ob štirih zjutraj. Delamo po štirinajst ur na dan. Ko se zvečer utrujeni vrnemo z

2

Tam sta se dolgo časa pogajala; kapetan je hotel pridobiti čas; zahteval je dan odloga. Načrte je dve uri temeljito študiral. V tem času je kuštravec pokadil kup cigarete. Končno je pristal, da se vrne naslednji dan ob istem času.

Wynanky je še isto noč zbudil gospoda Pissarda in zahteval od njega izkaznico, da je nameraval pri njegovi firmi kot konstruktor. Potrebuje še švicarski potni list z natančnim osebnim opisom.

»Fotografije so tu. Ze v Berlinu sem pomislil, da bi jih utegnil potrebovati.«

Gospod Pissard je bil ob sapo. Rekel je, da to kljub vsemu ne gre tako hitro, da potrebuje vsaj teden dni za ponarejene dokumente.

»Tako torej,« je rekel Wynanky. »V Berlinu so mi rekli, da ste nenavadno spreten človek. Kaj neki bodo rekli sedaj, ko bodo zvedeli, da so imeli v Parizu bedaka? Zakaj vas plačujemo? Morda zato, ker ne morete v nekaj urah preskrbeti ponarejenega potnega lista?«

Gospod Pissard se je obrnil v svoji postelji in skril obraz v blazino. Kapetan Wynanky je mislil, da je molčljivega Francoza užalil. Kako bi se čutil, če bi vedel, kako se gospod Pissard muči, da bi ne prasnul v smeh.

Kapetan je dobil svoj potni list. Iz njega je zvedel, da se imenuje Georg Nieweg.

Potem je napravil nekaj, čemur so se smejali vsi mednarodni agenti, ko so zvedeli za pustolovščino. Brez pomislekov jo je mahnil naravnost v francoski generalštab in dal načrte

MADemoiselle
DOCTEUR

oficirju-inženirju, ki je bil takrat v službi. Njegov izreden spomin mu je pomagal: ponoči je bil po spominu narisal načrte kuštravega Francoza.

»Pravite, da ste inženir in da se ukvarjate s takimi »izumi«. Veste kaj, boljše bi bilo, če bi lovili ribe ali pa se ukvarjali s kakšno bolj pametno stvarjo. Ti vaši topovi bi se vam že ob drugem strelu razleteli.«

Kapetan je z žalostnim obrazom zapustil generalštab.

Naslednjega jutra je bil spet v Berlinu pri gospodu Matthesiusu.

»Načrti so zanič,« je rekel Wynanky. »Da bi lahko skozi cev v tako kratkem času poslali toliko nabojev, bi jo bilo treba hladiati na povsem drugačen način. Toda tako popolnega hlajenja sploh ni. Poleg tega top nim niti glicerinske povratne zaklopke, ki bi omilila te stranske udarce. Zaradi popolne gotovosti pa sem še vseeno vprašal francoskega inženirskega kapetana...«

»Kako?« je rekel Matthesius presenečen. »Koga ste vprašali?«

»Koga, saj vam pravim! Strokovnega referenta v francoskem generalštabu.«

Potem je povedal svojo pustolovščino.

Gospod Matthesius je pogledal na uro in se opravičil, da ima važen sestanek. Prosil je kapetana naj si v Berlinu poišče stanovanje in mu sporoči svoj naslov.

Ze zvečer se je gospod Matthesius sestal z gospodom Pissardom.

»Poslal si mi hudičevega fanta! Ze na prvi pogled je spoznal, da so načrti bedasti. Ali veš da jo je meni nič tebi nič mahnil v francoski generalštab? Sel sem za njim in sem videl... Izpit je skratka napravil — z odliko. Toda, prosim te, bodi previden. Bog se me naj usmili, če zve, da sem ga vlekel za nos, samo zato, da ga preizkusim. Zdi se mi, da je precej močnejši od mene.«

Tisti večer je Wynanky prebedel ob postelji svoje prijateljice. Annemarie Lesser je bila bolna. Sicer ni bilo nič nevarnega. Bila je nesrečna, ker je bila sama. Tudi kapetan je spoznal, da bo Annemarie nesrečna, če ne spremeni način življenja. Ponoči je napravil načrt.

Čez pet dni, ko je po naročilu gospoda Matthesiusa odpotoval vzdolž Meuse do Sorsyja in Dinanta, da bi si zabeležil nekaj podatkov v zvezi s francosko obrambo, Wynanky ni potoval sam. Spremljala ga je Annemarie. V Strassbourgu ji je povedal, s čim se ukvarja in čemu potujeta v Francijo. Annemarie je skoro zbolela od strahu. Bala se je nevarnosti. Čez nekaj dni pa se je sprijaznila z usodo.

Matthesius je dobil natančne podatke o novih okopih in utrdbah ob reki Meusi in skrbno izdelane načrte o novih železniških progah, ki še niso bile narisane na nobeni karti.

Kdaj bomo naredili red?

Tovariš urednik!

Ze dalj časa me motijo dogodki, ki se dogajajo pred blagajnam kino dvoran. Pogosto se dogaja, da je pred blagajno cela vrsta občanov, ki si žele nabaviti vstopnico, stoji lepo v vrsti in potrpežljivo čaka, da pride na vrsto.

Ob tem me motijo občani, ki se po vsej sili hočejo zrinuti naprej, ne ozirajoč se na vrsto. V primeru, da jih opozoriš, te banalno in skrajno nevljudno naderejo ali se ti pa posmehujejo. Čudi me, da blagajničarke izdajajo karte takim vsiljivcem! Ali ne bi mogle v takem primeru vplivati nanje s tem, da bi jim ne izdale karte. Tako bi potem uvideli, da se je treba postaviti v vrsto, čakajočim občanom pa bi s tem prihranilo marsikatero ponižanje.

Zelal bi še eno informacijo. Sem vojni invalid in težko čakam v vrsti. Mnogokrat pa vidim, da prihajajo ljudje k blagajničarki, ki jim izroči

rezervirano vstopnico. Zato bi želel zvedeti kdo, kje in do kdaj lahko rezervira vstopnice?

Jože Stepič
Celje

Povprašali smo na upravi kinopodjetja, kako je s tem. Povedali so nam, da vse karte rezervirajo samo oni vsak dan do štirinajste ure. Vsi invalidi (če že čakajoč niso toliko humani) pa imajo pravico priti direktno do blagajne brez čakanja in se v izrednem primeru lahko tudi legitimirajo z invalidsko izkaznico.

Uredništvo

VISOKA CENA MLEKA V SAMOPOSTREŽNI

Tovariš urednik!

Ze med gradnjo samopostrežne restavracije v Gaberju so mnogo govorili o pomenu in vlogi restavracije za delavstvo v Gaberju. Po dograditvi, predvsem pa sedaj, opažamo, da so čene nekaterih prehrabnih artiklov izredno visoke. Navajam ceno mleka: 120 (z besedami: sto dvajset dinarjev!). Veliko število nas delavcev se hrani v omenjeni restavraciji in bi zaradi težkega dela ob vročini in v prahu velikokrat radi ob malici popili mleko, ki je pa ob tej ceni za nas nekvalificirane delavce — luksuz.

Zanima me, kako ima lahko neka delavska restavracija tako visoke cene živilskih artiklov, katerih cena v trgovsko-prodajni mreži je skoraj

polovična. (Ta cena mleku je bila že takrat, ko je bilo mleko po 60 dinarjev za liter!) Ali ta restavracija ni pod kontrolo cen?

M. D.
Gaberje

Povprašali smo direktorja samopostrežne restavracije in nam je povedal naslednje: »Samopostrežna restavracija ni delavska restavracija, temveč gostinsko podjetje z vsemi dajatvami. Vsled tega so cene nekaterih artiklov višje. Mleko je res po ceni 120 dinarjev že od meseca januarja 1963 leta. Po nedavnih podražitvah nismo cene mleku povišali.«

Menimo, da odgovor ni popolnoma zadovoljiv.

Uredništvo

NI RES...

Ljudje so o tej »svinjarji« veliko govorili. Kako je to mogoče? Kaj je s sanitarno inspekcijo? In za kaj je sploh šlo?

Eden si je omislil, da iz hlevov na Zalogu spuščajo greznico kar v potok, ki se izliva v Ložnico. In kakih 500 metrov niže uporablja to vodo neka gospodinja celo za prehrano, pri Joštovem mlinu pa se v tej vodi kopajo ljudje. Torej se kopajo ljudje v greznici. Prijetno kopanje! Malo dišave ne škoduje. Toda čudno, kopalki sploh ne čutijo, da je vodi primestana greznica. Kopajo se in to je glavno. Toda nekateri ljudje se čudijo: »Saj to je nemogoče! V greznici se kopajo.« Torej kaj je res? Ali je res, da spuščajo greznico iz hlevov v potok?

Pogledali smo v hleve in videli, da imajo lepo urejene betonirane jame za greznico in da greznica ne odteka v potok. To nam je tudi potrdil sanitarni inšpektor, ki si je prav tako ogledal, kako je utejena kanalizacija v tem objektu. Res, da včasih pride v potok manjša količina greznične vode, predvsem v deževnem vremenu, vendar to ne iz hlevov, temveč od gnoja, ker takrat dež izpira gnoj, ki je siliran pred hlevi. Toda to so le manjše količine, ki pa bodo prav tako z ureditvijo dvorišča odstranjene.

Torej ljudje, ne kopate se v greznici. Ne nasedajte takoj, kar si nekdo izmisli. Treba se je vedno prej prepričati. Ali ni to bolj pametno?

f. k.

NAJSTAREJŠA NAROČNICA V PREBOLDU

To je 82-letna ANTONIJA BRISNIK. Pravi, da ji naš list zelo ugaja ter da je nanj naročena že odkar je začel izhajati. Najraje prebira prispevke iz kmetijstva in zdravstva, ker je bila babica.

«Te bom po gobcu»

Minulo sredo je prišel v naše uredništvo vsa zadihana in prestrašena tovarišica Matilda Višnar ter nam opisala skrajno nesramen dogodek:

Istega dne dopoldne je poslala neko deklico po sir »Trapist« v poslovalnico »Mleko« v Stanetovi ulici. Ko je deklica prinesla sir domov, je omenjena tovarišica ugotovila, da kvaliteta ne ustreza in ga je osebno nesla nazaj. Ob vrnitvi, ko ji je poslovalnja poslovalnice tovarišica Angela Meštro vračala denar, se je druga prodajalka vmesala ter na nedostojen način žalila Višnariovo. Po žalitvah ji je celo zapretila, »da jo bo po gobcu!« Med tem se je vmesal še neki »tovariš«, ki je podkrepljen z izrazi in ognjem prodajalke Medvedove hotel fizično napasti Višnariovo, tako da je le-ta morala pobegniti iz prodajalne.

Omenjeni postopek prodajalke Medvedove in »tovariša«, katerega ime nam niso hoteli povedati, češ da ga ne poznajo — ne potrebuje komentarja. Dodalo ga bo verjetno sodišče.

NEVSAKDANJE POČITNICE

Srečal sem ga pred kratkim med sezonskimi delavci, ki grade cesto Rimske toplice — Zidani most. Ni se mnogo razlikoval od njih; mogoče le po tem, da je namesto delavne obleke nosil oguljene kavbojke. Kdo je to? Sedemnajstletni dijak učiteljskega v Derventi pri Dobju NOVAK PODGORAC, ki je izbral kaj nevsačkanje počitnice. Da bi si pomagal pri šolanju se je namreč napotil s sovaščani v Slovenijo na sezonsko delo pri gradnji ceste. Med hrupom kompresorjev in udarci krampov sva se zapletla v pogovor:

— Doma sem iz revne kmečke družine v Prijavaru pri Banja Luki in mi domači pri šolanju ne morejo pomagati, si moram sam prislužiti kakšen dinar, da bom laže »stajal«. Ker je letos odločil precej mojih sovaščanov na delo v Slovenijo, sem se jim pridružil.

— Kdaj si prišel?

— Tako po končani šoli. Ostal bom do sredine avgusta, ker bi imel rad še par dni »počitnice« pred pričetkom šole.

— V kateri razred učiteljskega se boš letos vpisal?

— V četrto. Lansko leto sem dokončal tretji razred s prav dobrim uspehom.

— Kje pa si preživel lansko in predlansko počitnice?

— V brigadi. Prvič v Svetozarevu, lansko leto pa v Beogradu.

— Torej si dela na cesti že navajen. Kje pa ti je bolj ugajalo?

— Vsekakor v »brigadi«. Tam smo delali le po šest ur dnevno, medtem ko delamo tukaj po enajst ur. Pa tudi drugače je bilo življenje v brigadi bolj zanimivo. Tukaj imamo le časopise in radio, ob nedeljah pa se lahko kopamo ali gremo v kino; tam pa je bilo vse drugače...

— Koliko pa predvidevaš, da boš zaslužil in zakaj boš porabil denar?

— Mogoče mi bo ostalo kakih 40 tisočakov, s katerimi si bom lahko kupil obleko, knjige in mogoče še kaj...

— Kako pa ti je všeč pri nas v Sloveniji?

— Zelo lepo je. Le da je delo sezonsko težko. Razen tega pa tukaj pri celjskem cestnem podjetju zelo slabo skrbijo za nas. Sicer pa je dobro, da sem spoznal to težko življenje in delo; ga bom v življenju vsaj znal ceniti.

L. Stepančič

Oh, kramp ni več tako težak...

NOVI PROSTORI IN OPREMA MATIČNE KNJIŽNICE

Lani ustanovljena matična knjižnica konjske občine, se bo v kratkem preselila v nove, večje prostore z novo opremo. S tem bo knjižnica omogočeno boljše poslovanje, saj pomaga tudi nekaterim knjižnicam, ki delujejo pri prosvetnih društvih. Med izposojevalci je veliko mladine, pa tudi odrasli radi segajo po dobrih knjigah.

V. L.

500 LET ROGASKE SLATINE — 500 LET ROGASKE SLATINE — 500 LET ROGASKE SLATINE — 500 LET ROGASKE SLATINE

GROF COURTY SPOZNA BOGASTVO

Rogaske Slatine, ki so jo upodobili v stermolskem gradu v bližnjem Rogatcu. Na sliki prikazuje v bakrorazu Georgio Matheo Vischer grad

Stermol, kjer je poleg obeh gradov v Rogatcu videti tudi studenec slatinske vode, čeprav ga prirodno iz Rogatca ni mogoče videti. Pravijo

pa, da je to odraz nesoglasja med stermolskim graščakom grofom Courtyjem in svetokriško župnijo pri Rogški Slatini. Sprli so se zaradi lastništva nad kisljo vodo, ker je obetala bogastvo, ki ga je tudi grof Courty očitno dobro slutil. V prvih dneh zdravilišča so bili lastniki izvirnega stermolskega graščaka. Grof Courty je okoli 1676. zgradil tudi prvo gostišče ob izviru, ob kar se je prav tako pikro obregnil sloviti Dr. Sorbait, ko je približno dve leti pozneje zapisal, da obžaluje, ker lakomnost gospodarja, ki ob izviru terja že mnoge dajatve, odvzema povsem nepravično nam in vsemu svetu naravno gostoljubnost. Tako je največji pomen neprilodno oblikovane slike »Stermola« bil takrat prav v tem, da poudari pravice stermolskih gospodarjev do slatinskih izvirov nasproti svetokriškemu župniku. Podobno pa so našli še neko drugo podobo, na kateri je slatinski izvor naslikan blizu svetokriške cerkve, ki je prav tako hotela poudariti svoje lastniške pravice. Posvetna in cerkvena gospoda je zavohala denar in se je pravočasno vzmirlila.

Isti avtor Vischer je maloprej izdelal zemljevid Stajerske, na katerem je privkral označena Rogaska Slatina z zdraviliškim znamenjem pod imenom »Saurbrunn«. Nedvomno je odslej vse bolj slovela po svetu Rogaska Slatina, ki je še danes tristoletna mladenka z zdraviliškim lovorjivim vencem.

DISKRIMINACIJA V ODSOTKIH

Tednik Newsweek je izvedel obširno anketo, da bi ugotovil stališča belih in črnih prebivalcev Združenih držav Amerike do problema integracije. Povzemamo nekaj najbolj zanimivih podatkov: 73 odstotkov anketiranih črncev meni, da bodo v prihodnjih letih belci postali vse bolj tolerantni do svojih črnih državljanov; 93 odstotkov belcev se strinja v tem, da imajo črnici volilno pravico, 88 odstotkov pa jim priznava pravico, da se brez omejevanja poslužujejo prevoznih sredstev in se v njih zaposlujejo; zakon o državljanstvih pravicah odobrava 63 odstotkov Američanov.

Morebitne preveč optimistične zaključke zmanjšujejo odgovori na tisti del anket, ki zadeva praktične vidike enakopravnosti: 17 odstotkov belcev nasprotuje, da bi delalo skupaj s črnici; 20 odstotkov je proti, da bi črnici v kinodvoranah ali re-

stavracijah sedeli z belci. Isti je odstotek tistih, ki ne bi dopustili, da bi njihovi beli otroci sedeli v šoli skupaj s črnimi; 32 odstotkov prebivalcev ne želi, da bi pomerjali konfekcijske obleke, ki so jih pred njimi imeli na sebi črnici; 90 odstotkov anketiranih pa ne bi dovolilo, da bi se njihove hčere družile s črnimi mladeniči.

Anketa postane še popolnejša od naslednji kategoriji odgovorov: Belcem so zastavili vprašanje o tem, ali imajo o črnih kakšne predsodke. Ni malo število Američanov, ki smatrajo, da so črnici smešni (68 odstotkov), da posebno zaudarjajo (60), da so nemoralni (55), umazani (46), da niso prirodno inteligentni (39). 31 odstotkov anketiranih pa veruje, da so črnici »v vsakem pogledu« manj vredni.

ALI GRE LEV NA LOV, ČE NI LACEN?

Kralj živali gre na lov samo v primeru lakote. Najraje napada antilope, zebre in žirafe. Razen slona se mu ne more nobena žival zoperstaviti. Zanimivo je, da je levinja bolj borbena od leva, ki je na sploh zelo len.

MISTER SVETA

je bil v mladih letih »Charles Atlas« ki je ustanovil tovarno za izdelovanje mišičnjakov. Zdaj jih ima že čez sedemdeset, a je kljub temu še krepak.

(Nadalj. iz prejšnje številke)

Cestital sem gostu in mu izročil zeleno vejico. Kar smejalo se mu je. Namerila sva 27 cm visoko rogovje, drugi dan pa je bilo rogovje ocenjeno na 107 točk. Drugi dan dopoldan sem še na hitro fotografiral trofejo, popoldan pa se je srečni uplenitelj že peljal meji naproti.

Herr Nagelfest je že drugi brzojavil domov, ter tako pri nas lovil že četrty teden. Vsak teden me je v službi redno obiskal. Pokazal sem mu fotografijo uplenjene trofeje Herr Schafta in kar žal mi ga je bilo. Žalostno je zamajeval z glavo in dejal: sedaj se res trudim, ne pijem, zgodaj vstajam, vendar je tako, kot bi se vse zaklelo zoper mene, ne pridem in ne pridem do strele.

Takrat, pa me je naenkrat preblislilo: veš kaj — medtem vsa se tudi že tikala — napravil Ti bom nekaj fotografij tele trofeje, to je bil lep srnjak, pa boš doma dejal, da si ga uplenil, da pa je morala trofeja ostati v družini do lovske razstave. Za vsak slučaj, če le ne boš prišel na srnjaka.

V tem času se je Herr Nagelfest pri nas kar udomačil. Organizirali smo mu obisk bližnjih krajev, navduševal se je nad Velénjem, v »ročkah« je bil na »Hmeljskem likofu« v Preboldu, pa še kje drugje. Skratka, skrbeli smo za njegovo počutje in za devizni priliv.

Lepotica enodnevnica

Vsako leto 4. julija praznujejo v ZDA praznik neodvisnosti. Ob tej priložnosti je vedno polno prireditev, med temi pa ne manjka volitev lepotic, oziroma »miss«. Lepotico izbira skoraj vsako mesto. Letos je na primer postala lepotica mesta Wanta petnajstletna deklica.

Blesteč naslov »miss« nosi samo en dan. Dobiček oziroma nagrada za izbranko je skromna: zastoj prirešča in portret v olju. — Na sliki je zmagovalka, katere ime na žal ne vemo, sicer pa je v času, ko je slika romala čez atlantiki k nam, pozabljena tudi v njeni domovini.

HIŠA IZ ZAKLJUČKOV

Preganja me fraza: TREBA JE REALIZIRATI ZAKLJUČKE V PRAKSI!

Zaključki mi zvenijo v ušesih, zaključki mi rojijo po glavi. Kaj hočejo v mojih ušesih, v moji glavi, nje je vendar treba realizirati v praksi. Toda zaključki nočejo iz ušes, iz glave, edino, kjer jim je všeč, so zapisniki.

Kaj delajo v zapisnikih? Zaključki služijo za zaključevanje predalov. Mize so vse debelejšje, zaključki vse bolj rejeni.

In še naprej me preganja fraza: TREBA JE ZAKLJUČKE SPREMENITI V ŽIVLJENJE!

Ce to ne gre, spremenimo življenje v zaključke.

Namesto ključev dajmo ljudem zaključke.

Naj avtomobili drviijo po zaključkih.

Zakaj nam ponoči ne svetijo zaključki?

Jemljimo zaključke na kredit.

Otrokom pripovedujmo bajke v zaključkih:

Za devetimi gorami, za devetimi morjem in devetimi konferencami je živel zapisnik, v srcu zapisnika fraza, v frazi zaključek...

Zbirajmo zaključke — od vzemajmo produktivnost!

Zapirajmo tovarne — proizvajajmo zaključke!

Karel Capek:

Dve basni

DELODAJALEC

Osem ur dela, kako to? Mislite, da jaz trošim denar samo osem ur dnevno?

VLADAR

Ukazujem vam, da me plačujete, vi pa me plačujete, da vam ukazujem.

LASKAVO ODKRITJE

Britanski medicinski mesečnik The Lancet, ki velja za najbolj avtoritativno angleško revijo s tega področja, je v svoji zadnji številki objavil vest o frapantnem znanstvenem odkritju ekipe londonskih biokemikov in genetikov.

Gre za odkritje, po katerem je človek (homo sapiens) z gledišča svoje genetske sestavine bližji sorodnik gorili kakor pa gorila pavjanu. Drugače povedano, gorila in človek se s tega stališča med seboj manj razlikujeta kot gorila in pavjan.

Pri tem pa ne gre samo za gorile, ljudi in pavjane, pač pa tudi za orangutane. Vtem ko spadata po teh genetskih kriterijih gorila in šimpanz v skupino ljudi, spada orangutan v skupino pavjanov.

Dr. Wendelf Hollis in njegovi sodelavci so to odkrili, ko so dolga leta analizirali morfologijo hromozomov in nekaterih beljakovin v živih celicah človeka in opice.

Za človeka vsekakor malce nerodna zadeva.

iz albuma svetovnega popotnika

BORBE S SREBRNO PTICO

Indijansko plemo Savanti živi v velikih brazilskih savanah in pragozdovih na ozemlju, čez katerega vas divjega plemena ravno na poti ekspedicije. Zelili smo se izogniti nepredvidenim srečanjem, ki bi lahko bila za nas in nje nevarna. S kapetanom Bazilijem sva z izvidniškim letalom poletela nad gostimi pragozdovi ob rekah, nad nepreglednimi suhimi savanami.

Nenadoma sva na neki čistini v pragozdu zagledala več kolib. Polokrogle hišice, zgrajene iz palmovih listov, so bile lepo razporejene v krogu. Vasica Savantov. Z Bazilijem sva presenečeno zrla na vas. Cisto nizko sva letela; točno nad vasjo. Zagledala sva gole ljudi, lepe bronaste barve, kako v veliki zmedi tekajo, kričijo in mahajo z rokami.

Nekateri med njimi so na hitro pograbili loke in puščice ter začeli streljati v najino srebrno ptico, ki si je dovolila prodreti v njihov zračni prostor. Kdo ve kaj so si predstavljali prebivalci džungle, ko so streljali na veliko srebrno ptico. Kdo ve, če so vedeli, da

Divjaki iz plemena Savanti napadajo letalo, ki je letelo nad njihovim naseljem v brazilskih pragozdovih

leti nad njimi bel človek s svojim »nebesnim kanujem«. Morda so mislili, da je to prava ptica, pa so jo hoteli uloviti, da bi si priskrbeli mesa, v prepričanju, da ga je mnogo, ker je ptica tako bučna in velika?

Tega ne bomo nikoli izvedeli. Vendar nekaj drži. Savanti se niso zmedli niti za trenutek. Ni bilo videti ne strahu, ne oklevanja. V hipu so bili pripravljeni na napad in obrambo pred tem neznanim in tajinstvenim sovražnikom.

Ponovno sva se v velikem loku vrnila proti vasi. Točno nad vaškim trgov sva odvrkla veliko vrečo polno nožev, sekir, škodelic, soli in drugih darov. Nato sva naredila velik krog nad gozdom in se vrnila, da bi videla, kako si bodo razdelili ta nenavaden plen.

To, kar sva videla, naju je presenetilo. Bojevniki so z loki in kopji rinili vrečo proti ognju, da bi jo zažgali. Niso hoteli nikakršnih darov, niti drugih zbliževanj z našo civilizacijo. To je bilo 1946 leta. Verjetno so se od takrat Savanti in njihovi običaji mnogo spremenili.

Tibor Sekelj

(Resnična zgodba iz lovskega turizma)

KITA TUJEGA PERJA

Posebno všeč mu je bil hmelj. To jim bom doma pripovedoval. Poglejte! Poglejte! Kakšni paradižniki rastejo tam doli? Kazal pa jim bom tole fotografijo od hmelja in vedno se je pri tem prebrisano nasmejal.

Četrty teden se je že bližal kraju, ko me je Franek obiskal in ko svo se pogovorjalo, kako bi Herr Nagelfesta spravila do trofeje. Ali naj mu srnjaka mi odstrelimo?

Nič kaj pametnega nama ni prišlo na misel. Vreme je že postajalo deževno in vetrovno, pa tudi časa je posameznim lovcem primanjkovalo za spremstvo.

Takrat pa se je Franek naenkrat spomnil in dejal: Takole bova naredila, kar bo, pa bo!

Naslednji dan je Franek staknil nekje še kar dobro, staro in ohranjeno trofejo. Zamenjala sva ji desko, čelnico ponovno lepo obelila in na njo napisala datum letošnje uplenitve, rogovje sva spoliranega drnila ob drevesno skorjo in tako je trofeja dobila lesk letošnje uplenitve.

Tole mu bom tik pred odhodom vtaknil v nahrbtnik, je dejal Franek. Kako je Franek to izpeljal ne vem, vem le, da se je trofeja tik pred odhodom nahajala nekje globoko v nahrbtniku Herr Nagelfesta, brez njegove vednosti.

Nekaj ur pred odhodom se je Herr Nagelfest oglašil še pri meni, tako otovorjen, kot je prišel. Kljub vsej smoli — v naši družini je preživel

32 dni — je bil kar zadovoljen. Všeč so mu bili naši kraji in ljudje.

Paradižniki! Tako visokih še nisem videl in pomežiknil.

Zganci z mlekom — prima!

Velenje — ni, da bi povedal!

Hmeljski likof — odlično! Preživel sem lep dopust in drugo leto pridem spet, če me boste le sprejeli.

Tik preden sva odšla iz pisarne, pa je še nekam s strahom vprašal: kako pa kaj s tistimi fotografijami? Saj veš, od srnjaka, ki si mi jih zadnjič kazal. Če jih želiš, so pripravljene, tu jih je šest, mislim, da jih je dovolj. Pomežiknil mi je, spravil fotografije v listnico in v žep. Spremlil sem ga na železniško postajo. Spotoma je spil še en »tropinowet«.

Na postaji sva se poslovila, železa eden drugemu »na svidenje« in že je njegova visoka postava počasi izginišla v vagonu. Gledal sem za vlakom. Zal mi je bilo Herr Nagelfesta, res žal. Zal zaradi tega, ker v 32. dneh ni prišel do resnične trofeje.

Ce bo še prišel in upam, da bo, takrat mu bomo srnjaka resnično privežali.

Tako sta letos v našem lovišču lovila dva gosta srnjaka. Uplenila naj bi skupaj štiri srnjake. Iz družine so odšle tri trofeje, resnično uplenjena pa je bila samo ena.

KONEC